وبه نستعین

مجمع الادویهٔ هندی از تالیفات مقرب الخاقان میرزا
علیرضا خان طبیب مریض
خانهٔ مبارکهٔ
دولتی

بسم الله الرحمن الرحیم

سپاس فزون از قیاس مهین یزدان را رواست که
ما را از نیستی به هستی خواست و این چهار بالش را
به پرخورشن بیاراست و در آن چند گوهر ودیعت
نهاد که مردم از آنها بس شگفتیها پدید آید و هر
لحظه آثاری از او هویدا شود متحیرم از آنکه هیچ اثری بیفزاید
و هیچش نکاسته حکیمی که از ترکیب عناصر چندگانه
و موالید ثلثه را خلقت هستی داد و از اجزای هر یک
اشکال متنوعه فراهم نمود خرد خردمندان جهان را
از فهم این اوضاع عجیب قاصر دانش دانشمندان زمان

از درک این اشکال قاصر بلی از این شکسته خامه چه خیزد
و از این خشک نامه چه آید در این عهد آفتاب مهد علم
و هنر را رونقی است تازه و ازدیاد فضل را رواجی بی اندازه
این همه نیست مگر از سعی خسرو باذل صاحبقران عادل
شاهنشاه معظم خدیو اعظم ملک الملوک السلطان
السلاطین السلطان ناصر الدین شاه قاجار خلد الله
ملکه و سلطانه که از میامن تربیتش علوم باعلی درجهٔ
کمال رسیده و صنایع بنهایت ترقی نموده است من
بنده که پروردهٔ دولت ابد مدتم همواره عمر خود را
به تحصیل هر گونه علوم و توجه در تالیف کتب طبیه
همی گذرانم بر خود محترم داشتم که دوره از کتب مذکوره را
ترجمه نموده خدمتی باحاد جنس کنم اینک مختصر
رساله ایست در معرفت ادویه و عقاقیر و حبوبات
و معاجین و قدر شربت و خواص هر یک مرتب

بر حروف هجی که حسب الامر جناب جلالتمآب اجل اکرم افخم اعظم
مخبر الدوله علیقلیخان وزیر علوم و جناب معتمد السلطان
نیر الملک رئیس مدرسهٔ دار الفنون و اجازهٔ مقرب
الخاقان مؤتمن السلطان محمد حسین خان مرتب و
ناظم مدرسهٔ مبارکه و خواهش جمعی از اطبای عظام مطبع
میرسد امید که مطبوع ارباب دانش و مقبول خداوندان
بینش خصوصاً خداوند ارباب فضل و دانش جناب
میرزا ابوالحسن خان دکتر که علم طب را پدر و این بنده را
پدر است گردد کتبی که من بنده در ترتیب این کتاب
بدانها رجوع نموده ام فورمولر بوشاردا
فورمولر دورانز بوست فورمون
اترانذا فورمولر نوررتد رابوئت
پوتی لغت لیتره کتبی که حقیر تاکنون ترجمه و
تالیف نمودهام تشریح تفصیلی شیمی کلی و منرالی

رساله

رسالهٔ مختصر کحالی تعریف الامراض عیونی با نوو تری
ژنرال تعریف السموم که مشتمل است بر علامات هر سم
و تریاق هر یک

باب الاول در حرف الالف

آب - آب مایعی است بی رنگ و شفاف و بی تره
طعم مرکب از اکسیژن و ئیدروژن محلل عمومی و محلل
مبطن و بخار وجود حصول است آب آهک —
در حصات کلیه و مثانه و اسهال مزمن و سوء
هضم و سرطان معمول قدر شربت در اماله با ن ۲ تا
۱۲ مثقال و در خارج دو مثقال است که مخلوط بر زیتی
کرده در قروحات و سوختگیها بمالند طرز ساختن
آب آهک آهک زنده را آب زده و کشته بعد آب را
بواسطهٔ عمل انحراف جدا کرده در روی آهک صد

برابر وزنش آب ریخته تا چند ساعت باقی گذارده بعد آبرا
بواسطهٔ عمل انحراف جدا نموده در بطری ریزند آب الکل
— داراشکنه ۲ نخود آب آهک ۴ مثقال اول داراشکنه را
در ۲ مثقال درد و مثقال مقطوع حل نمایند بعد با آب
آهک ممزوج کرده در شستن قرحات بکار برند آب
الکیترنه — ضد عفونی است آب بیاض البیض — سفیدهٔ
تخم مرغ ۴ عدد آب ۲۰۰ مثقال عرق بهار نارنج ۲ مثقال اول
سفیدهٔ تخم با مقداری قلیلی آب بهم زده بعد ما بقی را بدان
افزوده و صاف کرده با عرق بهار نارنج معطر نمایند
که تریان داراشکنه است آب جو — در سوء هضم نافع است
آب سدلیز — سولفات دو منیزی ۶ مثقال بیکربنات
دو سود اسید تارتریک از هر یک ۳ نخود آب ۶۱۰
سولفات دو منیزی و بیکربنات دو سود را در آب
محلول کرده و صاف نموده در بطری ریخته بروی آن

اسید

دو اسید تارتریک ریخته در بطری را فوراً مسدود نموده
ما بعد مسهل را بکار برند آب سفید — سواستات دو
پلمب مایع ۴ گرم آب ۱۸۰ گرم الکل بکبیر محلل اورام است
آب قطران — رجوع بقطران شود آب کار داریا آب سلتز
مصنوعی — برای ساختن آب ۶ مثقال بیکربنات دو سود
و ۲ مثقال جوهر لیمو را در یک بطری آب ریزند و هم
بتوان مقداری آب و هیزان وزنش اسید کربنیک را
در آسیابی که برای این عمل ساخته شده ریخته بدان قاعده
ترتیب دهند آب کار داری تینه — کربنات دو لیتین
۱ گرم آب کار دار ۱۰۰ مثقال خالص یا ممزوج با شراب
دوری ۲ تا چهار استکان در حصا و کلیه و مثانه تجویز
نمایند آب منبرک شارتیه — امتیک ۶ گرم آب ۱۰۰
مثقال به دو نوبت در قولنج سربی بدهند آب مقطر
— از تقطیر آب باران و آب رودخانه حاصل شده برای

ساختن بعضی شربات دوای بکار است آزد — اردها
بعضی ملین و برخی مصرفند آزدرخت — ریشه تازه
ازاد درخت ٢٤٢٠ اب ٤٢٢ مثقال بجوشانند تا ٢١٢٠
باقی بماند هر سه ساعت یک قاشق با طفال بدهند که
دافع است کرم اس — درختی است که در ممالک حاره
میروید و بفارسی مورد خوانند میوه و برگ ان مقوی
و دافع حب القرع و دارای مقدار زیادی تنن است
اس بری — صد اسهال و قدر شربت او مسحوقش ٢٠
نخود است که هر دو تا سه ساعت بدهند مقدار عصاره
٥ تا ده نخود است افطی — کلش محرک و معرق و فشرش
مسهل شدید و تخمش معرق است قدر شربت عصاره
٥ نخود تا ٢٠ و جوشانده اش ٥ در ١٠٠٠ است املو قا
انولیک حشیشة الملائکه — محرک و نافع معده و قدر
شربت صبغ ان ١ نخود تا ٢ و جوشانده اش ٢ در ١٠٠

اردیثم

اردیثم — عبارت از سعتر است اهلک — رجوع به اب اهلا
شود اهن دوای مخصوص است کلرز و مقدار براده ان
٢ گندم تا ٥ نخود است اهن اختاشده از تیدرژن —
بهتر از اهن خالص و قدر شربتش ٢ تا ٤ گندم است
اباریم — مقوی و مسهل و مدر و معرق است قدر
شربت مطبوخش ٢٤ تا ٤٠ مثقال و مسحوق ٤ گندم تا ده
نخود است ابودلدک رجوع به لسان ابودلدک شود
ابوکدئین — مقی و مخرج بلغم و کل بیدر اتش معمول است
قدر شربت ان خس گندم تا نیم گندم است و تزریق زیر
جلدش ان ١ تا ٣٠ میلی گرم است ابومرفین مقی و مخرج
بلغم و خمس گندم ان تزریق جلدی مستعمل است اپیل
— مادهٔ عامل تخم جعفر است مدر طمث و قاطع تب
و قدر شربتش ٣ تا ٤ گندم است ایرا زنو — محرک و
مقوی عصب و کاسر الریاح و مدر و بی حس کننده است

قدر شربتش ۱ تا ۱۰ قطره واغلب ممزوج با الکل است آراستیک
محرک شدید وضد تشنج وبیهوش کننده وشربتش ده تا ۲۰
قطره اتر برمیدریک — استنشاقش در صرع واختناق
رحم معمول وبحس کننده اتر بین — عامل بلادن است
ضد تشنج ودر وجع عصابی ودر ومانند تیم نافع وحدقه را
منبسع میکند قدر شربتش ربع میلی کرم تا ۲ میلی کرم وقطورش
را دراست اتر سولفوریک — مانند اتر استیک است
دکتر انگریز الرسولفوریک الکلی — عبارت از مایع هففمن
استعمالش مانند اتر ولی مقدارش دوچندان است
اتر یدهدریک — در ضیق النفس استنشاق ۱۰ تا
۲۰ قطره اش سودمند است انگزی کافر — بمقدار
۱۵ کندم در صداع واوجاع عصابی نافع است اثمار
صدریه — عناب وانجیر وخرما از هر یک مقدار
ساوی ۴۰ تا ۶۰ آنها را در ۲۰۰ آب طبخ نمایند برای سرفه

بسیار

بسیار نافع است اردمن قدر شربتش مانند یغرثالین
ولی قوی تر از آنست اذئیس ورثالئیس بنائی است که
روسیه مجازی دیرشان استعمال میشود اذا رانی —
عبارت از کجوله است اذن الحمار کبیر — مطبوخش ۲۰ در
۱۰۰۰ وشربتش ۱۲ تا ۲۴ در نفث الدم واستعمال مستعمل است
اذن الفار — عبارت از مرزنجوش است اراشید —
که عوام پسته زمینی لاسد دارای دهن رسمی است که مانند
روغن زیتون وروغن بادام است آرانیطون —
مطبوخ ۲۰ در ۱۰۰۰ ریشه اش در ریزبادیس دالصدف
نافع است ارنونیر ماده عامل عنب الدب است
د داب الکل محلول قدر شربتش ۱ تا ۵ نخود مدر
ودر ورم مثانه مزمن مستعمل است ارسینات دوات
رکنین — درانات جلدی ومحاذی بنفس معمول قدر
شربتش ۲ تا ۶ میلی کرم است ارسینات دوسود

مانند ارسنات دو پطاس است — ارسنات دو فر
در کلر معمول قدر شربتش خمس گندم تا ۴ گندم است
ارسنات دو کینین — در بعضی اقسام جنون که با ضعف
عصبیگی یا حرارت همراه بوده معمول قدر شربتش ٥ تا ١٠
میل گرم است ارسنات دو سونبال — مقدار تا ٤ میلی گرم
در امراض جلدی و مجاری تنفس مستعمل است ارسنات
دیتمونین — فقط یک میل گرم آن در امراض قلبی معمول است
ارسنیک — رجوع به اسید ارسنیو شود ارگتین عصاره
مای سکل ارکنه است قدر شربت آن دو گندم در ۱۰
نخود است با یکمثقال از آن حب کرده است روزی ۶ تا ۱۰ دانه
در سد نزف الدم بعد هنداب در دو کش برای سد نزف الدم
نافع است ارگوتین — سته قلیائی سکل ارکنه است
قدر شربتش ۱ تا ٥ میل گرم است ارگود و سکل —
مسحوق تازه آن بمقدار ۶ در سلس البول و احتلام

ونزف

ونزف الدم و انقباض معمول است ارگود و مائیس —
مانند ارگود و سکل است ارنار تار و برا — مدر و
جوشاندش ۲ در ۱۰۰ است ارنیکا — محلل و بمقدار
زیاد مقی قدر شربت مسحوقش ٥ تا ۱ گندم است و جوشانده‌اش
۱ در ۲۰۰ م آب و صبغ است ٥ تا ده نخود است صبغ
ارنیکا کل ارنیکا ۱۰۰۰ الکل ٥۰ درجه ٥۰۰ محلل و ورم
حاصله از کوفتگیها و جراحات است ارنز قلرکی ناشر
صبغ آنرا بمقدار ۶ تا ۱۲ گندم در امراض و سام دوسر و
استسقای کلیه استعمال کرده اند اری ثریان —
استعمال نازف الدم نافع است جوشانده‌اش ۱ م در ۱۰
و مسحوقش ۱ تا ۲ گندم است ارلیستل — در آب
غیر محلول و در الکل قلیل الانحلال و در روغن محلول است
رهم در ۱۰۰ و از لبن ۱۵ در امراض جلدی و جراحات
و سوختگیها نافع است ازادی رکتا در حبات
:

قد بمه معمول است اصبغ اش بمقدار ۵ نخود تا ۱ م بنیم مقوی
و مقدار ۲ نخود ۱۵ در دفع موبه هر دو ساعت قبل از
حمله مستعمل است ارنت — این بخار در ادر عسر النفس و ضیق
و مثانه و دفع هوا و برای زیاد شدن اشتها استشمام
میکند ازنات دو استرکنین — مانند سولفات
دو لتیز کنین ازنات دو پطاس که انواشوره نامند
بمقدار کرم مدر و بمقدار زیاد سمی است قدر شربتش
۱۰ گندم تا ۵ نخود است ازنات دو پیرکاربن —
معرق و مدر براق و مقدار بر نفس خس گندم تا نیم
گندم است ازنات در ژان — مقوی و ضد تشنج و
محرق حقیف الضد درم است قدر شربتش خس گندم
تا ۲ گندم و اب در دك و قطور ش ۵ اگندم تا ۵ نخود
در ۲.۲ م اب است ازنات دو سود — مدر شدید
و قدر شربتش ۱ نخود تا ۲ م ازنات دکوئی بنن

مانند

مانند اکونیتین است ازنات مرکور دو — ضد کوفتی و ضد
جرب در ظاهر مستعمل نیست ازنات مرکوریك — محرق
شد بد جرب و قروحات کومتی است ازهار صکری
کل خبازی دکفا الهر و حشیشة السعال و برك کل خشخاش
بری و برك بنك سفید و خطمی و بنفشه بمقدار مساوی
طبخ نمایند برای سرفه نافع است اثرنت — مبرد و قدر
شربتش ۲ تا ۱۰ گندم است استاروزن بناتی است مستعمل
و مقی قدر شربت برك و ریشه اش ۱۰ گندم تا ۶ نخود است
استانس زنانتین — رجوع به تربان شود
اسپاراژین — ماده عامل مارچوبه و خطمی است
مدر و قدر شربتش ۱ تا ۲ گندم است اسپارتین
در امراض قلبی نافع قدر شربتش نیم گندم است استول
بناتی است که مطبوخ ان دافع کرم است اسنات دو پطاس
مدر و قدر شربتش ۲ نخود تا ۲ م اسنات دو بلم

که انواع شکر سرب مانند بمقدار خمس گندم تا نخود در
اسهال و عرق سلولس معمول است قابض و مخفف است
استات دو زنک مقی و ضد تشنج است و قابض
قدر شربتش ۰.۱ گندم تا ۵ نخود و محلولش ۲ نخود
در ۲۰ درم آب برای قطور و زریق ریشت دشو است
استات دو سود — مانند استات دو پطاس است
استات دو کوئیور — که بغدادی زنگار نامند
قدر شربتش ۵ ملی گرم تا خمس گندم است و خشک
ریشه اثات استات دو مرفین مسکن و منوم و مخدر
قدر شربتش خمس گندم تا ۱ گندم است استات دو پلمبی
مسهل و قدر شربتش مثقالی و غیره معمول است استات
دو نو نیاک قدر شربتش ۳ تا ۶ مثقال است در
امراض عصبانی و بعضی سمومیات خصوصاً سموم است
الکل و اورام شعب خشک و انفیزم و عسر النفس
و ضیق النفس عصبانی نافع است استات دو کورو
ضد کوفتی و قدر شربتش خمس گندم تا ۱ گندم ولی

غیره

غیره معمول است اسیتانال — از احتراق غیر کامل الکل اتیلیک
حاصل میشود منوم و قدر شربتش ۳۰ نخود تا ۲۲
استانلید — عبارت از استو نیترس است انتر
فارن توس هیپ نوس — صبح آن را بمقدار
۲۰ قطره در امراض معمول میدارند استروکنین —
سم بهری است که از کچول استخراج میکنند قدر شربتش
۰ تا ۱۰ ملی گرم و در فلج معمول است استن —
بجس کننده و دافع کرم و قدر شربتش ۰.۱ تا ۳۰ قطره است
که سه یا چهار دفعه در روز برای دفع کرم میدهند
استوخودوس آزموده استعمال ندارند فقط
جزء عطریات است اسپغول — لعاب آن ملین است
اسفناج ضد تشنج و جوشانده اش ادرار آور است
اسفنج — در کواتر و اتاع بعضی بخاری بار هم
بکار است قدر شربت بو داده آن ۵ تا ۱۰ نخود است
مسل کرم و در خمیات عسر العلاج معمول است حب

ارسنیکی یا دزیانیک اسید ارسنیو سحوق ۲
نخود نیم است فلفل سیاه سحوق اشقال صمغ عربی سحوق
۵ نخود آب معقطر مقدار کافی شد حب نموده روزی
یکی از انها داده در امراض مزمن بد هند نقل اسید ارسنیو
— اسید ارسنو ۳ گندم قند شیر خالص ۲۰ نخود صمغ
عربی ۳ نخود نیم شربت عسل مقدار کافی صد نقل نمایند
محلول پیه ارزین ارسنات دو پود اکندم آب
مقطر ۴۲م قدر شربتش ۵ ۱۰ اکندم تا ده نخود در
امراض جاری مستعمل است محلول فولر اسید ارسنیو
۱م اکو نبات دو پطاس ۱م آب مقطر ۱۰۰م الکل ها
در بحویه ۲۲م ۵ تا ۲۰ قطره آن در امراض جلدی و ورم
شعب نافع است اسید ازتیک — محرق و شربت
آن ۱۰ تا ۲۰ قطره است اسید اسیتیک ——
در غش مستعمل است اسید اسمیک در وجع
عصابی نافع قدر شربتش ۵ سیل گرم است تا حس

گندم

گندم اسید اکزالیک — ملطف و مبرد و قدر
شربتش ۲ گندم تا ۵ نخود است اسید ابی دریک —
ضد عفونی است اسید بریک — متکن و محلل
ضد عفونی است قدر شربتش ۵ گندم تا ۱۰ نخود و
محلول ۴ در ۱۰۰ اش برای شست شوی وابد رد لا
معمول است اسید سیدریک — مخدر و قدر
شربتش محلول ۸ در ۱۰۰ ان ۹ تا ۱۰۷ نخود است اسید
نیتریک — قدر شربتش ۱ تا ۷ نخود است در ورم
شعب مزمن و نفرس معمول است اسید پیروکالیک
رهم آن در امراض جلدی عسر العلاج نافع است اسید
پیروکالیک ۱م پیه ۹م مخلوط نمایند اسید تریک
قدر شربتش ۱ تا ۲ نخود است در امراض وری
دانکر بوت و یرقان معمول است اسید نیمیک —
رجوع به تیمل شود اسید سالیسلیک — درآب
قلیل الانحلال در الکل و اثر محلول ضد تخمر و انقلاب و ضد

عفونی است قدر شربتش ۷ تا ۱۰ نخود است در دوما نیم
و نقرس معمول است اسید سوکسینیک — ضد تشنج
و عرق و قدر شربتش ۱ تا ۵ نخود است اسید ولفورو
ضد عفونی است اسید سولفوریک — جوهر گوگرد
مایع دهنی بی رنگ و بی بوی است که خالص آن محرق
بسیار شدید و اگر آب در الکل زیاد بر آن افزایند قابض
و ملطف شود لیموناد آن در اسکربوت و نزف الدم
و قولنج سربی مستعمل است رجوع به لیموناد گوگردی شود
اسید سولفوریک ابدار — اسید سولفوریک
خالص ۵ نخود آب مقطر ۲۲ دو ۳ هضم نافع است
اسید سولفوریک الکلیزه — اسید سولفوریک
۵ نخود الکل ۱ نخود آب ۲۲۵ قابض و در نزف
الدم نافع است اسید سیانیدریک — قدر
شربتش ۲ تا ۱۰ قطره است که باید در ۲۰ ب ۲ آب ریخت
در سیاه سرفه و در شعب سل و طپش و وجع معده

نافع است

نافع است اسید سیتریک — جوهر لیمو ملطف و قدر
شربتش ۱۰ تا ۳۰ نخود است اسید نیتریک — ۵ تا
نخود آن در یبوست مکی عظام و در حصاة نافع است
اسید فلوریدریک — ضد عفونیست اسید تنیک
در آب قلیل الانحلال و بتمام مقادیر در الکل و اتر محلول است
مرهم آن افندهبک کلی مرین ادرکلی و سوختگی اسید
تنیک الکلیزه — اسید تنیک و الکل ۹۰ درجه
مقدار مساوی در گزیدگی حیوانات سمی و جراحات
تشنجی و یبوست که دندان نافع است اسید تیمیک
— مایع — محلول ۲ تا ۴ در ۱۰۰۰ اش و ضد
عفونی و محلول ۱۰ در ۱۰۰۰ اش اسید کربونیک —
اسید کربنیک را چون در آب حل نمایند یا آب گازدار
بدست آید که در سوء هضم و استفراغ معمول است دوش
آن بحس کند و در جراحات دود تاک و درمانیم
و ورمهای خنازیری نافع است اسید کر

ـــ بعبارت اسید نیک است اسید کرمیک ـــ محرق
و محلول مائی آن بمقدار مساوی در خارج معمول است
اسید کری زونانیک بمقدار در ریوند و رهش در
برنزیاس نافع است اسید کری در ۵۰ انیک ۵ تا ده و ۱۰۴
نخود به ۲۳ اسید کاریدریک ـــ محرک و مقوی
و ضد عفونی و محرق است قدر شربتش ۵ تا ده نخود
در خارج پانزده تا ۲۰ نخود ان برای غرغره معمول است
اسید کالیک ـــ قدر شربتش ۱ گندم تا ۱۰ نخود
ودر نزف الدم ودر سیلان و کار زد و دوائی المونیخ
و اسکربوت و حصا نافع است اسید لاکتیک
در سوء هضم و قروحات سرطانی و مثل جرب و اسهال اطفال
سودمند و محلل اغشیه و دیفتریت قدر شربتش
۲ تا ۶ قطره است اسید نوبریاتیک ـــ عبارت
از اسید کادریک است اسید والریانیک ـــ
ضد تشنج و قدر شربتش ۲ تا ۶ قطره است اسید
بد بدریک

بد بدریک ـــ در سل و ضیق النفس معمول قدر
شربتش ۱۲ تا ۲۳ نخود است اسید یدیک ـــ
تا ۱۰ نخود از محلول ۱ در ۱۵ آن در گواتر و خنازیر مستعمل است
اشیق ـــ ضد تشنج و جد رطنت قدر شربتش ۵
گندم تا ۵ نخود است اشنان ـــ برگ و ریشه اش معمول
جوشانده برگ ان ۴ در ۲۰۰ مثقال آب و مطبوخ
ریشه اش ۱ در ۲۰۰ است عشریت و عصاره از ریشه
ان میدهند که در امراض جلدی و قولنج کندی
مستعمل است افربیا پیلولی فرا ـــ ۲۶ در ۲۰۰
مثقال آب ریخته بجوشانند تا ۲۰۰ برسد ۲ م ۱۲ ان را
در ورم شعب مزمن و ضیق النفس و کاربس ند
و هم ممکن است ۵ تا ۱۰ قطره عصاره اش را استعمال
نموده افتیمون ـــ مفتح و مدر است افربین
ـــ قاطع تب و قدر شربتش ۵ تا ۲ نخود است
افسنتین ـــ محرک و دافع و مدر صفرا است

اجزای مستعمله ان برگ و غنچه است قدر شربت عرقش ۵
تا ۲۰ م و عصارهٔ مائیش ۱ تا ۱۰ انخود در دهن اصلیش ۱
کندم تا ۵ نخود و سحوقش انخود تا ام و شربتش ۱ تا ۲ م
صبغ والکلائیتش ۲ تا ۶ م است افسنتین — مادهٔ
تلخ افسنت در بے اشتهائے نافع قدر شربتش ۲
کندم است افیون — مسکن و منوم است قدر
شربتش و عصاره اش خمس کندم تا ۲ کندم است
و سحوقش ۱ تا ۴ کندم است افحوان — رجوع به
بابونه گاوی شود اقونی تون — مخدر و در
رومانیسم مزمن و نقرس و حصاتی و اوجاع عصبی
و فلج نافع است قدر شربتش الکلائتون و برگش
۵ نخود تا ام والکلائتور ریشه اش خمس کندم تا نیم
کندم است و سحوق برگش ۱ تا ۶ کندم و سحوق
ریشه اش خمس کندم تا ۲ کندم است اکالیپتل
— محرک و در ورم شعب مزمن نافع اکالیپ

توس — قاطع تب در سل و نزله نافع است قدر
شربتش الکلائتوران ۲۰ نخود تا ۶۰ م و عصارهٔ الکلائی
۱۰ کندم تا ۱۰ انخود و جوشانده اش ۲۰ در ۱۰۰۰ و سحوقش
۳ نخود تا ۳۰ م اسانس اکالیپ توس محرک و در
ورم شعب مزمن بمقدار ۳ تا ۱۵ انخود است
اکنی توم ریس هلیان تو ئید — در استسقاء
و ورم مثانهٔ مزمن و آفات عصبانی معمول قدر شربتش
صبغ ابره ان ۲ تا ۲۰ نخود است اکزال رین —
قدر شربتش ۱ کندم تا ۵ نخود و در وجع سود
مند گفت چنانچه ۵ نخودان در عرق النساء باآ
سخت کال فائده را داده است اکزلات دو پتاس
— قابض و اندکی محرق و قدر شربتش ۱۰
کندم تا ۶ نخود است اکزلات دو سریم —
۱ تا ۲ کندم ان در سوء هضم نافع است اکزلات
دو فر — مقوی و قدر شربتش ۲ تا ۶ کندم

اکشید دوزنک — که انرا پلمبهٔ روی نامند
ضد تشنج وقابض ومجفف قدر شربتش ۲
گندم تا ۱۰ نخود ومرهمش در ۱۰ است اکسید دوفر
— رجوع بفلقطار شود اکسید دوکلیسیم
— عبارت از اهکنت اکسید دوکوربوز
— محلل ودافع حب القرع قدر شربتش ۱ تا
۲ نخوداست اکسید دوبیزی — رجوع بر
بیزی مکلش شود اکسید قرمز ربنق — در
قروحات کوفنی ولکه قرنیه مستعمل است مرهمش ۱
در ۱۵ است اکنیثن — استنشاق ان در
ضیق النفس وهزال وقروحات واسکربوت
وخنازیر ودیاوذیابیطس وسوء هضم وکم
خونی وارسالش در غانغرانا نافع است اکلیل الجبل
— شاخهٔ نورستهٔ ان نافع معده ومحرک و
مدر کمر است قدر شربتش وعرقش ۱ قطره و

جوشا

جوشاندهٔ اش ۱۰ تا ۲۰ در ۱۰۰۰ او دلک صبغش در
خارج معمول است اکلیل الملک — ملطف و
قابض خفیف ودر سرفه نافع است از داخل ۲
تا ۴ جوشاندهٔ اش برای امالهٔ در خارج جوشانده
۱۰ در ۱۰۰۰ اثر برای غسل وقطور مستعمل است اکنی
تین — مخدر وسمی است شدید نقلهای
عشر ملی گرم تا ۱ ملی گرم ان در آفات واوجاع
عصبانی صورت معمول وحدقه را متسع میکند
اکاری سین — مادهٔ وعامل خاربفونت
جب ۵ ملی گرم ان در دفع عرق مسلولین
نافع است اکرنوارن برگ — قابض خفیف
وجوشاندهٔ ان ۱ تا ۲۴ در ۱۰۰۰ ام اب وعصارهٔ
۱۰ تا ۲۰ نخوداست اکل مارمیس — درختی است
از جنس سداب که میوه اش دای تن تن دد هی ۱
تخم میوه وعصارهٔ ان بمقدار ۱۰ تا ۲۰ نخوداست

در اسهال و دوسنطاریا نافع است اکبر —
مد راست الاتربن — از قتناء الحمار استخراج
شده در آب غیر محلول و در اثر قلیل الانحلال
مسهل شدید و قدر شربتش اثاء سیل گرم است
الثات دوزنك — رهم ان دوزنك اجزء
با دافین اجزء در اکثر ساى مزمن مستعمل است
الیومین — عبارت از سفیدۀ تخم است و دافع
اسهال و تریاق سموم معدنی است رجوع بباب
بیاض البیض الذهب — محلول ان در ۱۰۰
الکل ان ضد عفونی است الیس تدینا اسکلاریا
— ۶ تا ۱۰ پوست ان مقوی و دافع نوبه است
صبغش در ۱ دوسنطار و اسهال و هزال بقدر
۲۰ تا ۴۰ نخود مستعمل است الشمیان — در
جراحات مستعمل است الکل کافوری —
ضد عفونی و محلل است رجوع بکافور شود

الکل عفر

الکل نفط — ضد تخم و انقلاب و تحرك و مقوی
و ضد عفونی است بمقدار زیاد سمی است الوئین
— در صبر زرد موجود و اکندم ان مسهل است
الومین — قابض و قدر شربتش ۶ تا ۱۲
کندر سولفات دلومین نیز قابض است اماله
اماله عبارت است از ادویۀ مایعه که از مستقیم
در معاء غلاظ داخل میکنند ولی مقدار مواد
عامله نصف انمقدار که در شربت است استعمال
میکنند اماله دافع کرم — در منه ترکی ۲۵
اب جوش ۵۰۰ م اماله حب القرع — صبر زرد
و تنباکو و انقوزه از هر یك ۳ گندم روغن
کافوری یکمثقال اب ۱۰۰ م اماله قابض —
تن تن ۵ نخود اب ۶۰ م لوداء قطره در اسهال
و دوسنطاریا معمول است اماله غذائی —
شراب پیاله انکشت اپیاله بهرانخم اماله محلله

عصارهٔ ملائی بلادن ۲ کندم آب ۶۰ مثقال
امالهٔ مسهل — سنا ۳۰ آب جوش ۱۰۰ م
نمک فرنکی ۲۰ امالهٔ ملین — عسل ۲۰ آب ۸۰
امالهٔ تامون کار یا محلول ۱۰۰ این عصاره برا
دفع عرق شبانه در وقت خواب مستعمل است
امتیک — رجوع به ترترات دو پطاس
ازیمون شود انتونیاک — محرک و ضد تشنج
و معرق قوی و در خارج محمر و محرق است قدر
شربتش ۵ تا ۲۰ قطره است امیلن — منوم و قدر
شربتش ۵ نخود تا ۲۰ اناغالیس — کیاهی است
که ضماد ان ملین است آنال شرین —
رجوع بانتوه العین شود انبر یاریس —
عبارت از در شکست انتادپین — رهم
۱۰ در ۱۱۱ ان در امراض جلدی مخصوصا در پرزد
یاریس نافع است انتراسین — رهم ان انترا

اجزء

انتراکوکالی
اجزء پیه اجزء در خارج بدن سودمند است انتراکو
— در خنازیر و آفات جلدی مستعمل است قدر
شربت مسحوق ان ۴ تا ۶ کندم و در همش یک جزء
و در ۲۰ جزء پلنبه است انتی پیرین — قاطع تب
و قدر شربتش ۱ نخود وجه امتیازش در اینست
که با پرکلور دو فر رنک قرمز تیره می دهد انتی
پیرس و پر مور دو پطاس از هر یک ۱ تا ۱۰ نخود
در صرع معمول است انتی پرین و ید ور دو پطا
از هر یک ۵ تا ۱۰ نخود در امراض قلبی مستعمل است
انتی پیرین استکلیدد — نازل درجهٔ
حرارت و مقوی عصب و در ابله نافع است قدر
شربتش ۵ ۰ ا کندم تا ۵ ۱۰ نخود است انتیمونیاک
دو پطاس — مقی یا مسهل و مقدارش ۱
کندم است تا ۲۰ نخود انتیمون معرق —
قدر شربتش ۵ تا ۲۰ نخود و مخرج بلغم است

انجبار — قابض وقدر شربتش وعصاره ان ۵
تا ۲۰ نخود ومطبوخش ۲۰ در ۱۰۰ است انجره —
قابض خفیف وقاطع الدم است ودر سیلان البصر
نافع است جوشانده ۱۰ در ۱۰۰ اثر برای رزیق
معمول مقدار شربتش ۱۲ وصبغش ۲۰ ۲۲ انجیر
ملین ومرجی وبرای سینه نافع است مطبوخش ۵
در ۱۰۰ است انداستو — وقدر شربت دهنش
ان ۲۶ اندرا پرمیس — ریشهٔ ان دافع کرم است
اندکی مخدر وپوستش مسهل قویست سحوقش
۵ تا ۲ نخود وعصارهٔ مائیش ۵ تا ۱۰ نخود است
انزروت — قدماء انرا ملتئم نمایندهٔ جراحات
پنداشته اند ولی این امر خالی از صحت است انقوزه
— ضد تشنج ومدر طمث ودافع کرم است قدر
شربت سحوقش ۱ گندم تا ۱۰ نخود وامالهٔ اش
۱ تا ۲۰ نخود است که با زردهٔ تخم لعوق نمایند انگا

مقوی

مقوی وقابض وقاطع تب وقدر شربتش در
عصاره ۱ گندم تا ۱۰ نخود است انگور — مبرد
ومرجی است انگور فرنگی — مبرد ومدر است
انگوستورا — تلخ وقاطع تب شربتش ۹ م
امونین در حبس طمث قدر ۱ تا ۱۰ املی کرم نافع
انیسون سبز — جوشانده اش ۲م در ۲:۲
آب محرک وکاسر الریاح است انیسون مصری
— رجوع بانخواه شود انیسون نجمی —
رجوع بادیان ختای کنید الی لبن — قدر
شربتش ۱ تا ۲ گندم در داء الرقص وکلپینه
نافع است اوریتان — سوم وقدر شربتش
۱ گندم تا ۵ نخود اودمیین — ۱ تا ۲ گندم
ان مرجی ومدر صفراست آیاپانا برگ وغنچهٔ
ان معمول ومعرق ومحرک است اپیکا — مقی
ومقوی ومخرج بلغم است قدر شربت عصارهٔ

الکلی اش ۲ تا ۶ کندم وعصارهٔ مائیش ۶ تا ۸ کندم
وجوشاندهٔ اش ۲ در ۱۰۰ و سحوقش ا تا ۷ نخود و
صبغ الکلی اش ۱ ۲ ۲۰ ای پوا — مدر و مصلح وتلخ
مطبوخ در روماتیسم وکوفت نافع وجوشاندهٔ اش
۲ نخود در ۱۰ م اب ایربلین — از ریشهٔ زنبق
استخراج شده محلل و مدر و قدر شربتش ۱ تا ۸
کندم است ایرپستا — رجوع بپوسن شود
— ایساپانالا — در اسهال نافع است
انکیتن رهم ادرصداش در بزرباپس وسایر
امراض جلدی نافع است

باب دویم حرف با

بابونهٔ رومی — اجزای مستعمل اش شاخهای نو
دسته است جوشاندهٔ اش ۱ م در ۲۰۰ م اب مقوی
معده وکاسر الریاح و مقوی عصب وضد تشنج است
بابونهٔ کاوی — محرک خفیف و مقوی معده

وکا

وکاسر الریاح است قدر شربتش وعرق ان ۶ تا ۲۰
ودهن اصلیش ۲ تا ۶ قطره است بابتیارز — ای بکاست
بادام تلخ قاطع تب وکشندهٔ حب القرع مقدار دهن
خالص ان خمس کندم تا اکندم است بادام شیرین
— ومقدار دهن ۳ تا ۸ م اب امك ۲ م روغن
بادام شرین ۲ م عصارهٔ افیون ۲ کندم مالیده اش
در شقاق بسیار مستعمل است باداورد — که انرا
شوکة البیضاء میکویند سحوقش بمقدار ۱ تا ۲۰
نخود معرق وقاطع تب است بادرنجبویه —
محرك ومفرج قلب ومعرق وضد تشنج وجوشانده اش ۲
۱ در ۱۰۰ است بادیان ختائی — محرك ونافع
معده وقدر شربت مسحوق ان ۵ تا ۲۰ نخود و
جوشاندهٔ اش ۱۰ در ۱۰ است باربابا — ۵ تا ۶
قطره عصارهٔ مائی برکش در کوفت مستعمل است
بارتنك — بر سه قسم است صغیر وکبیر ومتوسط

قابض خفیف است بابونه — محرک و ضد تشنج و قدر
شربتش ۱ گندم تا ۱۰ نخود باقلای سنت اینیاس
قاطع طاش استریکنین است بمقدار نیم گندم تا ۵ گندم
در فلج نافع است باقلای کالابار — خاصیتش
از زین است مسحوقش در داء الرقص و آفات از
معاشی و کزاز از ۱ تا ۴ گندم مستعمل است برات دو
بلیمون — مانند سونیترات دو بیسموت است
برات دو پطاس — غیر معمول است برات
دو سود — محلل و قابض و در تعرق و اتصال
نافع است قدر شربتش ۱ گندم تا ۲ نخود و در
خارج محلول ۲ تا ۴ در ۱۰۰ آش مستعمل است برات
دو کنینین — در سی جزء آب سرد
محلول قاطع تب و ۵ نخود آن معادل ۳ نخود
کنه کنه است برات دو لیتین — ۵ تا ۱۰ گندم
آن در عصاة نافع است برات دمونیال —

تقریبا

تقریبا غیر معمول است براده آهن — رجوع با آهن
شود بربرین — ماده عامل زرشک و
قاطع تب است بربر — محلل و مصرف و ضد
قدر شربتش ۱ تا ۲ برهمال — آهنی که بحس کند
بر قدر شربتش ۲ گندم است برمور دو پطا
قدر شربتش رای توان سند رجا از ۱۰ و ۲۰ نخود
به ۲۴ رسانید مجملا مسکنی عمومی در آفات عصبانی
وضع و اختناق رحم و بیخوابی نافع است برمور دو
نیکل — در آب قلیل و در الکل و اتر محلول و
بیحس کننده است برمور دو ... — مانند کلرور دو
در است برمور دو سنبیک — بمقدار سم
الفار معمول است برمور دو زنک — در اتر
و الکل محلول قدر شربتش ۲ تا ۱۰ گندم و در صرع
نافع است برمور دو سدیم — مانند برمور
دو پطاسیم است برمور دو فر — قدر شربتش

ه تا ۱۰ نخود است و در اختناق و سلاسل و تورمهای
و امراض و بر کولی معمول است برموره دو کامفر —
در آب غیر محلول و در الکل و اثر محلول قدر شربتش
۱۰ اکندم تا پنج نخود ضد تشنج و مسکن و منوم است
برموره دوگلیسم چندان معمول نیست برمور
دو لتیم — ۱ تا ۳ نخود ان منوم است برمور
دمو نیم — مانند برسیدرات و مونیات
برموره دو نیکل — بمقدار نیم گندم تا ۱۱
گندم در صرع مفید است برموفرم — مایعی است
بی رنگ که منظر و طبعش مانند کلروفرم است بید را
حل کرده و قرمز رنگ شده ولی کاوفرم مفنجی
میشود در آب قلیل الانحلال و در الکل محلول است
کو با دارای همان اعمال فیزی اوفرمیکی کاوفرم
باشد ولی تجربت زیاد بوتیکی در ان نکرده اند
برسیدرات در کوکائین — مانند کاربنات

دوکملیه

کوکائین است برهیدرات دوکینین — دره
برابر وزن خود آب محلول است جبهای در کبدی
و تر زیبق زیر جلدی اثرازه کندم تا ه نخود است
در حیات عسر العلاج معمول است برهیدرات دمو
نیال — قدر شربتش ۲ تا ه ۱۰ اکندم و در سیاه
سرفه نافع است برهیدرات دمرفین —
از کار زیاد است محلول تو و تزریق زیر جلدش ۱ در ۲
قدر شربتش اسلی کرم تا نیم کندم و عوه انت
برابخ — ملین وضد اینها لنتی مطبوخش
ه در ۱۰۰۰ و مسحوقش برای ضماد و یا شیاف بردی
صورت با مواضع موف بکار است برنجاسف
— اجزاء مستعمله ان برک وغنچه و ریشه اند
قدر شربت مسحوقش ۱۰ تا ۲۰ نخود و عصاره اش ۱۰
ع تا ۱۰ نخود و جوشانده اش ۲۰ در ۲ مثقال
آب و شربت از مرکبات ۴ تا ۲ ام در ۶ تا ۲۲

آب مقطّر است مقوّی و محرّک و مدرّ و در اختناق
رحم معمول است برّوسین — شبه قلبلی
کوچوله است در فلج نافع است و قدر شربتش نیم
گندم تا ۳ گندم است بریونین — مادهٔ عامل
هزارچیشان است مسهل و قدر شربتش خمس
گندم تا ۲ گندم است بزر البنج — مخدّر و
قدر شربت سحوقش ۲ تا ۱۰ گندم و جوشاندهٔ
۵ نخود در ۲۰۰ م آب و عصارهٔ الکلی اش ۱ تا ۴ گندم
و صبغش ۵ تا ۱۰ قطره و شربتش ۲ تا ۴ م کشیدن
سیگار برگ آن در ضیق النفس و سرفه‌های شبانه
معمول و مادهٔ عاملش هیوسیامین است بزرک
— ملطّف و در یبوست بکار است قدر شربت
تخم آن در قاشق و جوشانده‌اش ۱۰ در ۱۰۰۰ است
و قسمی از آن مسهل است بسباسه — برگ جوز
بواست محرّک و مقطّر و در سوء هضم نافع است
بسّد

بسّد — عبارت از بیخ مرجان است بسفایج —
راجح و مفتّح و ضد نزله ولی غیر معمول است بقّم
مقوّی و قابض است بلادن — عبارت از تفاح
اجزاء مستطهٔ آن برگ و ریشه و مادهٔ عاملش آتروپین مخدّر
و ضد تشنّج در ضیق النفس و سیاه سرفه و اوجاع عصبانی
نافع است قدر شربت و سحوقش خمس گندم تا ۴
گندم و عصارهٔ مائیش خمس گندم تا ۲ گندم و عصارهٔ
الکلی اش خمس گندم تا ۱ گندم است و صبغ الکلی اش
۲ تا ۱۰ قطره و شربتش ۱ تا ۴ م و جوشاندهٔ برگ خشکش
نیز مستعمل است و مرهمش ۵ - ۱۰ نخود عصاره در ۶ م
پیه است بلک — محرّک و مقوّی و در امراض
کبدی و روماتیسم نافع و قدر شربتش ۵ - ۱۰ سانتی
گندم تا ۵ - ۱۰ نخود است بلدین — شبیه قلیائی
بلسان ابودلدات — صابون ۶ م کافور
مثقال مایع ۲۰ م دهن ۱۲ م ۴ م الکل در ۵ م

قرارا بجیل ۱۲ م نیم متر ۴ م الکل ۵ م ونك وطلای ان
در پیچید که ان معمل داده بلسان پروـــ برای
زله نافع است تاموزی وتوتون وخشخاش
وناتوره از هر ۴ م برك خشك اکلیل الجبل وسداب
وبهمن احمر وغنچه خشك افسنت وزرناومرز
نجوش ونعناع فلفلی وهوفاریقون وسعتر
وکل اسطوخودوس وکل اقطی از هر یك ۱۰ م
روغن زیتون ۱۰۰۰ م وبرای دلك وطلا معمول است
بلسان تلوـــ قدر شربت سحوف وقرص
وحبش ۱ نخود نیم تا ۱۰ نخود وصبغش ۲ نخود
تا ۱ م وشربتش ۱ تا ۲ م محرك ومدر است بلسان
فنیه وان بےـــ زبان تین ۱۰۰ م سفرلاے
وناکاماك وکهربا ومیعهٔ سائله وریجه و
رنکی وتخم شجر النار از هر یك ۲ م صبر وریشهٔ
خولنجان وریشهٔ زنجبیل وریشهٔ جدوار هندے

دارچین

ودارچین ومیخك وجوز بوا وبرك شکطراشنغ
از هر یك ۱۰ م الکل ۸ درجه ۶ م مدت ۴ روز
در الکل خیسانیده بعد صاف کرده ۵۰۰ م
بلسان بور وان ئ بدست اید محرك ودلکش
در اوجاع ودرد مفاصل مزمن نافع است
بلسان کاناداقدر شربتش ۲ تا ۸ نخود در زله مزمن
ومثانه نافع است بلسان کورترنـــ مانند
کاهواست بلسان کوماندرــ ریشهٔ جنتش
الملك تکه ۲ م غنچهٔ هوفاریقون ۴ م الکل ۸ درجه
۴ م ۱۰۴ مدت ۸ روز خیسانیده بعد صاف کرده
۲ م رنکی و ۲ م کندر افزوده باز هشت روز
خیسانیده ۱۲ م بلسان تلو و ۱۲ م حب لبه و ۲ م
صبر زرد بدان افزوده مجددا ۱۰ روز خیسانیده
صاف نموده در جراحت بندی قروحات نافع است

بلسان مکی عبارت از بان ثمن درخت بلسان مکی است
بلوط — دارای نشاسته و ش تن است بلوطها شته
بو داده سحوقش بواسطهٔ جوشانده یا محلول کرده
تا آب جوش قهوه مطبوخی دارد که نافع معده
و غیر محرک و در اسهال مزمن اطفال نهایت سود
مند است بلوط الارض — محرک و تلخ و مقوی است
قدر شربت عصاره از ۱۰ تا ۲۰ نخود و سحوقش
۱۰ تا ۲۰ نخود و جوشانده‌اش ۱۰ در ۱۰۰۰ است
بندوک — مقوی ضد نوبه و بجای
کنه کنه معمول قدر شربتش ۱۰ تا ۵۰ اکندم است
بنزات دو سود — مانند بنزات دو
نباک است بنزات دو کلسیم — ۱ تا ۱۰
نخودان در نقرس و حصات بولی سودمند است
بنزات دو لتین — ۱ تا ۱۰ نخودان در حصات
بولی نافع است بنزات دو موناک — ۱ تا ۱۰ نخودان

در نقرس

در نقرس و سیاه سرفه و ذیعنزی معمول است بنزین
— کشندهٔ حیوانات طفیلی در زهٔ بدنی آست و شستشوی
آن مستعمل است بنفشه — جوشانده و شربت
آن از ترتیب میدهند که برای سرفه نافع است
ولی معمول ما نیست بنفشهٔ سفید مصلح
و ضد خنازیری و بمقدار ۲۰ مسهل و مقی است
جوشانده‌اش ۱ در ۱۰۰۰ و شربتش ۶ تا ۲۰۴ م
بنک سفید — بنلاتی است ملطف و نافع است
که جوشانده‌اش ۵۰ در ۱۰۰۰ است بنوات
— محرک و قابض قدر شربت سحوقش ۱
تا ۲ و مطبوخش ۲۰ در ۱۰۰۰ است بوره
رجوع به برات دو سود شود بو شو —
جوشانده از ۲۲ ۲۰۰ ۲ و مقدار صمغش ۵ تا ۲۰
نخود است معرق و مدر قوی و ضد تشنج است

بوکزین — شبیه قلیانی است که در پوست
شمشاد موجود است قابض خفیف قدر شربتش ۱
کندم تا ۵ نخود است بی کوبنات دو سود
ضد حموضت و مدر و محلل چنان برای هضم غذا نافع است
قدر شربتش ۱۰ تا ۲ م بی کومات دو پطاس
— ضد کوفتی و محرق قدر شربتش نیم کندم
تا ۱ کندم است بی کاروزد و میلن — بیحس
کننده موشیه کادحزم است بی کلرور دو مرکور
رجوع بدارا شکنه شود بی یدور دو مرکور
— ضد کوفتی و قدر شربتش ۵ تا ۲۰ سیلی است

باب سوم در حرف با

بابادرین — سموم و قدر شربتش ۲ تا ۱۰
کندم ولی مقدار زیاد سمی و سبب تشنج میشود
بادزهر — بکلی غیر معمول و بی فائده است
بادالدمید — متضاد استرکین و سموم

وسقها

ومقدارش ۱ تا ۱۰ نخود است پارا کای دو —
ترکیبی است که برای درد دندان معمول و عبارت است
از برگ گل داس ۲۲ دکل زسو ۸ م ریشه عاقر قرحا
۲۲ مدت تا نوزده روز در یکبار الکل ۲ ۳ درجه
خیسانیده و بعد فشرده صاف نمایند بوی
مادران — اسم فارسی برنجاسف است آبیه
— از تخمش لعابی و از میوه اش شربتی ترتیب
میدهند که قابض خفیف است بهمن
غنچه ان محرک و مقوی و جوشانده اش ۲ در
۲۰۰ م است بیاض البیض تریاق سموم معدنی
برای اسهال نافع است بی ترات دو پطاس
— قدر شربت محلول ان ۴ نخود تا ۶ م
مسهل و مدر است بید — پوستش دارای
سالیسلین است قابض و قاطع تب و قدر
شربت مسحوقش ۵ تا ۱۰ نخود است بید انجیر

عبارت از کوچك است بید مشك ـــــ عرقی
اذان ترتیب مید هند که برای ساختن بعضی
شربتها بکار است بید گیاه رجوع برف شود
بی کربنات دوپطاس ـــــ محلل حصات و
ضد مواضعت ونقرس است وقدر شربتش
۵ نخود تا ۱م است پاردتن پرهیستروس
ـــــ در قروحات معمول و پادتوتین که از این
نبات استخراج شده مانند کنه کنه قاطع تب
و در اوجاع عصبانی مستعمل وقدر شربتش ۲
گندم تا ۵ نخود است پارِدوابراوا ـــــ ریشه
ان مدر وجوشانده اش ۲۰ در ۱۰۰۰ است
پاناما ـــــ رجوع به کیلاژامیاپوناریا نمایند
پانکراتین ـــــ حب یاسفوف ان در سوء
هضم معمول قدر شربتش ۱ گندم تا ۵ نخود است
پپسین ـــــ ماده ٔ عامل عصیر معدی

دربا

در بے اشتهائے وسوء هضم ونقاهت معمول قدر شربتش
۱۰ گندم تا ۵ نخود است پنزرك ـــــ رجوع بوازلن
نمایند پدالمهو رکری ـــــ مدر وملین وضد
تشنج است پدفیلین در آب غیر محلول و در الکل
محلول است مسهل و در یبوست دائی معمول قدر
شربتش خمس گندم تا ۱ گندم حب آن پدفیلین
نیم گندم مسحوق زنجبیل ۱ گندم عسل بمقدار کافی
حب نمایند صبح وعصر یکحب در یبوست بدهند
پراکسید دومنگنز ـــــ ضد کارز ومدر
طمث قدر شربتش ۲ تا ۱۰ گندم است پربی
الامین ـــــ امونیاك ترکیبی است که بالطبع
در بعضی نباتات موجود است مقدار محلول
شربت ان ۱۰ گندم تا ۱۰ نخود در امراض دوما
نیمی ونقرس مستعمل است پرتقال ـــــ ضد

تشنج و مبرد است الکل تو راش ا تا ۴ م و دهن
فراهش ۲ تا ۵ قطره و پوستش ۱ نخود تا ۲ مثقال
بروتو اکسید دو زران —— در نزف الدم
قبی و صرع معمول و قدر شربتش نیم گندم تا
۲ گندم است برموتو سولفور دو فرنیدلرته
سمی است که دادا شکنه را تجربه کرده و برا
سمومیت و افتاب و سوزیات فلزی بکار است
قدر شربتش ۲ تا ۸ گندم است برموتو کاربورد
مرکوز —— که اثر الکل و رصوب اسفن
نامند در آب والکل غیر محلول است قدر
شربتش ۲ گندم تا ۵ نخود در ۲۴ م بیه است محلل
ومعرق و مسهل و مدر بزاق و دافع کرم و ضد
کوفنی است وقتی که کلمل استعمال نموده باشد
باید از کلورهای قلیائی و اسیدها احتراز
نموده تا انکه مبادا مبدل به دادا شکنه شود

برموتولا

برموتولا کتات دو فر —— در آب محلول و
در الکل قوی غیر محلول است قرصهای ا گندی
وحبهای ۲ گندمی ان در کلرز مستعمل است
برموتو یدور دو مرکور —— ضد کوفنی و قدر
شربتش ۱ تا ۵ گندم است برمسیاو شان ——
۴ تا ۱۰ در ۳۰ م و شربتش ۶ تا ۱۰۲ م ملطف و برا
سرفه نافع است برکلرور دو پلاتین ——
ضد کوفنی و قدر شربتش ۱ تا ۲ گندم است
برکلرور دو فر مایع —— مقوی و قاطع
الدم قوی قدر شربتش ۵ تا ۲۰ نخود است
خالص ان قابض و محرق و قدر شربتش
۵ تا ۲۰ نخود در ۶ تا ۱۰۲ م است برکلرور
دو فر کی یدنیز —— جسمی است مرکب از کنیز
و برکلرور دو فر در زرد رنگ و بی مشکل قدر

شربتش ا تا ۸ نخود است در کلورانتی وسوء القنیه
وغیره مستعمل است پرمنگنات دوپطاس
—— ۵۰۱ اجزاء اب سرد محلول ودر افات دیفتر
کمی نافع است قدر شربتش ۲ تا ۴ گندم است
در ۲۰ ۲ اب ودر خارج محلول ا در ۵۰۰ تا ۱
در ۱۰۰۰ ان مستعمل است پطاس محرق ——
محلول بسیار رقیق ان محلل حصبات وضد خنازیر
ومدر ودر خارج محرق پلنترین —— اند وست
وشبهه ۱ در زاج سد نافع است برای دفع
حب القرع نافع قدر شربتش ۸ نخود است و
شاید در اطفال استعمال نموده پلی کالا ——
که از اعلف شیر نامند محرک ومدر ومقدار
مسهل زمقی قدر شربت عصارة الکلبش
اکندم تا ۵ نخود وجوشانده اش ا در ۱۰۰
ومسحوقش ۵ اکندم تا ۱۰ نخود است پلی نیا

رجوع بکار انانمایند پنبهٔ روی —— رجوع
به اکسید دوزنک شود ۵ پود نه ——
جوشانده ان محرک است پوست بلوط ——
دارای مقداری زیادی تن تن واسید کالیک است
قابض وضد عفونی است ومطبوخش ۱ در
۱۰ است پوست کنه کنه —— مقوی وقاطع
تب وقابض وبر سه قسم است خاکستری وزرد
وقرمز ولی برحسب قانون کدکس ودستور الادویه
باید پوست کنه کنهٔ زرد یا قرمز را استعمال نموده
مقدار ان در ۲۰ ۲ شراب ۵ ۲ است مطبوخ یا
نقوعش ۴ ۲ در ۲۰ ۲ وعصاره اش ا تا ۱۰ نخود
ومسحوقش از داخل ۲۰ نخود تا ۲ ۲ ودر خارج
پاشیدن بروی جراحات بکار است ونیز شربتی
ازان ترتیب میدهند که در ۵۰ اجزاء یک جزء

پوست کنه کنه دارد و هر قاشقی ازان دارای یک
نخود عصاره است سبقش از داخل ۱ تا ۴ م در خارج
برای سفوف و رنگ مو مستعمل است پوست
نارنج — مقوی تلخی است که جوشانده و صبغش
مستعمل است پیاز — محمر و مغزان برای ضماد
بکار است پی برنال — در غیر محلول و در
الکل زاید محلول قاطع تب و ضد عفونی و قدر
شربتش ۵ تا ۱۰ نخود است پی تورپ —
مانند در برازین است ولی محرک تر شحاب است
پی دیکن — مشتق از قطران ذغال سنگ است
در آب محلول و بمقدار ۲ نخود تا ام در ضیق
النفس معمول است پی سی دیاری بری تا
— قدر شربتش ۱ تا ۱۰ نخود است مسکن و
و معرق و ماده عاملش بی معدن است پی شی
عصاره سنالمش بمقدار ۳ تا ۴ قاشق با آب

در آفات

در آفات کبدی و بولی مزمن با حاد مثانه نافع
و سبب سهولت خروج حصات گشته و مدر است
پی کائو — مقوی و مدر و جوشانده اش ۱
نخود در ۲۰ م آب است پی گرام نیا — قدر
شربتش ۲۰ نخود و در گونت مستعمل است پی
گرنکرین — ماده عامل مرک ماهی است
نیم سیلی گرم تا ۳ سیلی گرم او در صرع و داء الرقص
مستعمل است پی لوکارپین — ماده
عامل ژابوراندی است در آب قلیل الانحلال
و در الکل زاید محلول است قدر شربتش
۵ سیلی گرم تا نیم گندم مدر معرق و بزاق است

باب چهارم در حرف تاء

تاپ سیاه — مسهل و مصرف قوی است
ولی غیر معمول است تات نیا — جوشانده
ریشه اش ۲ تا ۴ گندم در ۲۰۴ م آب و صبغش

بمقدار ۲ تا ۲۰ در کوفت و استسقاء نافع است
تاتوره — مادهٔ عاملش داتورین است
که مانند اتروپین است قدر شربت سحوقش
۱ گندم تا ۱ نخود و عصارهٔ الکلش خمس گندم
تا ۱ نخود و الکلاتوراتن ۱ تا ۴ قطره وضع الکل
داتوری اش ۱ تا ۱۰ قطره است و در خارج جوشانده
۱۰ تا ۲۰ در ۱۰۰۰ و سیگارت ان معمول بخدر و ضد
تشنج است تاکوب — عبارت از فرفیون است
تانبون — رجوع به تنبول شود تافسیا
— صمغ سداب است رجوع بان شود تاج
خروس — قابض است تاجریزی
— رجوع بعنب الثعلب شود تاتر
استیبیه — رجوع به ترترات دوپطاس
اد نموده شود تالین — قاطع نوبه
و قدر شربتش ۵ تا ۱۰ گندم است تبائین

ثای قلیائی افیون و مخدر است تربحین
از کوکا گرفته میشود ولی مورد استعمال ندارد
تراکل ورد وگرین — این شایع و بی رنگ
و بی حس کننده و ضد وجع عصبانی است
تراز یا دلو بی لیس — ریشه اش معرق قوی
و محلل است مطبوخش ۶ م در ۱۰۰ م ابت
ترابانتین — عصارهٔ سقزی است که از
بعضی اشجار میگیرند و مرکب است از عرق یادا
اصلی و مادهٔ جامد خشک سقزی است که موسوم
به راتیانج است قدر شربتش ۲ تا ۱۲ نخود است
محرق قوی و دافع کرم و در گزاز و ورم صفاق
نفاسی معمول است ترهب — مدر و ضد
شکربوئی است ترهبرابی — ضد اسکربوتی
قوی و ضد نقرس و محرک و مدر و محر است
مقدار شربتش ۴ تا ۱۰ ام و صبغش ۳ تا ۶ ام

وشرابش ۶ تا ۱۵ درم است تربد معدنی — حرش
در کچلی نافع است ۱۰ نخود در ۲۴ پیه تربد
نباتی — مسهل شدید است که جوشانده اش
۲۰ تا ۴۰ نخود در ۲۰ درم آب است ترپین — مدر
ودافع ترشحات اعنی ترشحات سعی قدر
شربتش ۲ گندم تا ۷ نخود است ترپیتند —
دافع ترشحات شعبی و قدر شربتش ۱ گندم
تا ۱۰ نخود است ترترات دوپطاس ادیتمونی
— در آب محلول قدر شربتش مانند مقی
نیم گندم تا ۱ نخود در ۲۰ تا ۳۰ درم آب است ومانند
مسهل ۱ تا ۲ گندم در ۱۰۰ درم آب وعرق تا ۱۰ گندم
ان مخدر ودر خارج مُحرق است ترترات
دوپطاس ادوسود — در آب محلول
ودر الکل غیر محلول وقدر شربتش ۲ تا ۱۲ درم
ومسهل است ترترات دومنیزی — مانند

سیران

سیرات دومغزی است ترتریک — نباتی است
که قدر شربت عصاره اش ۲۰ تا ۳۰ درم ودر اسکربوت
معمول ومدر بزاق است ترمالخسین —
محلول ادر ۱۰ الکلوفرم است ودر آفات جلدی
مستعمل است ترمس که بفارسی باقلای مصری
باشد مسحوقش برای ضماد نافع است ومعمول
ترنجبین — مسهل است ترّه — مطبوخ
ان برای امالهٔ مسهل معمول است تریاق —
معجونی مشهور است که تقریباً مرکب از ۶۰ جسم
ودارای ۲۰ نخود افیون است قدر شربتش ۱۰
۲۰ نخود ودر وجع معده واسهال نافع است
تریپسین — محلول ادر ۱۰۰ ان در
دیفتری مستعمل است تری نیترین —
رجوع به نترو گلسرین نمایند تززیق —
تززیقات زکیانی ان در کسبد و ودر اجلبد

ومثانه ومهبل وبادر سوت بجنی وکوش یادر
بعضی معابر صوری داخل نموده این عمل را
بواسطهٔ امالهٔ قلب یا آب دزدک بلوری
یا آب خالص والکل وشراب وکل سبزین یا
با اسکه دارای سواد دوائیه باشد معمول میدارند
ونیز نوع دیگری از تزریق زیر جلدی بی
نامند در این عمل چند قطرهٔ مایع دوائی راکه
برای تسکین وجع بکار است در نسج سلولی
زیر جلدی داخل مینمایند واین نوع تزریقات را
با آب دزدک پراوار مجری میدادند —

امثلهٔ تزریقات

تزریق اسیتات دوپلمب — استات
دوپلمب ۱م آب ۱:۱ در سوزنک نافع است
تزریق زاج — تزریق زاج آب ۲۰م
زاج ۲م در ورم مهبل مستعمل است تزریق

قابض

قابض — آب مقطر ۵۰م تن تن ۵ نخود
در سوزنک زنان نافع است تزریق سکین
بلادن — بلادن دنانوره از هر یک ۳م
آ در ۱۲م بجوشانند یا انکه به ۱۰۰م برسد
در اوجاع رحمی معمول دارند تزریق
مهبلی سکین برک بلادن وبرک بزانبج
از هر یک ۳م آب ۱۸۰م بجوشانند تا حدی
که ۱۰۰م باقی بماند صد ۱۰ تا ۲۰ نخود لودانم بان
افزایند در سرطان رحم تزریق ید وزه
۱ نخود محلول اشباع است در دو بطاس ۲۰
در سل المثانه ود مائله بارده وکیسهای نخدا
معمول است تزریق زیر جلدی سولفات
دوزنک — آب ۶۰م سولفات دوزنک
۵ نخود لودانم ۱ نخود در سوزنک نافع است
تلق — در اسهال میتوان ۲۰ تا ۶۰م انوا

استعمال نموده تمر هندی سرد و در تجی قدر
شربتش ۶ تا ۱۰ م است تمشک — در تجی و سرد
و سرد است شربت الکلاب ان ۲ تا ۶ م است
تنباکو — مخدر و مسهل در کچلی و جرب
نافع امالهٔ ان دافع حب القرع است قدر شربت
سحوقش ۱ تا ۲ گندم و جوشاندهٔ ان در ۱۰۰ آ
برای اماله تنبول — نباتی است که محرک
و قابض سپید انند تن تن — در نباتات
قابض الطعم محتوی است قدر شربتش ۱ تا ۲۰
نخود است قابض و در نزف الدم و نفث
الدم و اسهال و سیلان ابیض و حمیات و
سل و ضعف و قولنج کلیوی و استسقاء
تخمی معمول و تریاق شبه قلیائی انست تن نات
د و یلمب — مجفف و درهمش ۱ در ۵ آب
تن نات دوکینین — در عرق و تن سلو الیز
نافع

نافع و قدر شربتش مانند کنه کنه است تن نات
د و مرکور — ضد کونفی و قدر شربتش ۴
تا ۱۰ گندم است توت فرنگی — قابض مدر
و مسدد و محرک است مطبوخش در ۱۰۰۰ او الکل
۲ تا ۶ م است تیزاب — رجوع باسید از
نیک شود تیمک — در آب قلیل الانحلال
و در الکل محلول است محرک قوی و استعمال
و مقدارش مانند اسید نک و اسید سالیلیک

باب پنجم در حرف جیم

جاوشیر — ضد تشنج و مخرج بلغم است جدوار
— نباتی است که او را از نباتات و بفارسی
ماه پروین نامند محرک است جوز الجمار —
کولیلئو مقوی تلخی است که بدون قبوضت
و نافع معده و مانند حنطیانا معمول است
سحوقش ۱ گندم تا ۲ نخود در ۵۰ آب و مقدار

صبغش ۱ تا ۲ نخود وقدر شربتش ۴ تا ۵ قاشق
اش خوری وشرابش ۲ تا ۳ م است جعفری
— ریشه اش محرک و مفتح و برگش محلل و محرک
و میوه اش کاسر الریاح است جوشانده ریشه اش
۲ در ۱۰۰ و سحوق برگش ۱ نخود و شربتش ۲
تا ۴ جلب — مسهلیست شدید که قدر
شربتش ۵ تا ۱۰ نخود و سفرابش ۱ تا ۱ نخود نیم است
وهم صبغ ساده و مرکب از آن ترتیب میدهند که
عبارت از عرق المان است و قدر شربتش ۱ تا ۴ م
جنطیانا — ریشه زردیست که طعمش تلخ و
دارای دهن است و جنطیانان آسر سلسلهٔ
ادویهٔ تلخ مقوی و غیر قابض است سحوقش ۱
کندم تا ۲ نخود و جوشانده اش ۵ در ۱۰۰ و عصاره اش
۵ تا ۱۰ نخود و صبغش ۱ تا یکمثقال و نیم و شربتش ۴
تا ۱۰ م و شرابش ۴ تا ۲۰ م مقوی و نافع معده و قاطع

تب است

تب است جند بیدستر — قدر شربت سحوقش
۱۰ کندم و صبغش ۱ نخود در ۲۰ م ضد تشنج و مدر
طمث دران و در خناق رحم و مالیخولیا نافع است
جو — مطبوخ ۱۰ در ۲۰ آن مبرد و ملطف است
جوز السرو — قابض است جوز کوا — مقوی
و محرک و جزء توابل است قدر شربت سحوقش ۱
تا ۲ نخود است جوز ماثل — رجوع به تاپوره
شود جوهر سرکه — رجوع به اسید اسیتیک شود
جوهر کوگرد — رجوع به اسید سولفوریک شود
جوهر نمک — رجوع باسید کلریدریک کنید

باب ششم در حرف چ

چای — دو قسم چای عمده موجود است یکی سیاه
و دیگری سبز و نیز اقسام دیگر موجود بوده که چندانکه
متعلق به طرز تهیه و ترتیب اند با اختلاف
اشجار منوط نیستند چای دارای تن تن و کافئین

ودهن فار و مواد معدنی است محرك و نافع
معده وجوشانده اش ۲ تا ۴م ابت چوب چینی
— مانند عشبه است

باب هفتم در حرف حاء

حب الآس — محرك و قابض است حب ازبابتید
— رجوع به محلول فولو شود حب السلاطین
— رجوع بکرچك هندی شود حب اکوبر
— رجوع به بانده سن شود حب الاثل —
که انرا عدبه نامند ملین است حب اندرسن
— صبر و دبه و یوند از هریك ۴۲م عرق
دارزبانه نخود عسل سفید ۲م ۱۰۰ حب نموده
روزی یك تا ۲ حب در یبوست بدهند
حب ایت سی بما — صبر ۲۰م عصاره کنه کنه
یکمثقال دارچینی انخود عسل مقدار کافی ۱۰۰
حب نموده ۱ تا ۲ دانه قبل از غذا بدهند
حب النیل — بفارسی تخم نیلوفر نامند

مسهل است

مسهل است حب القار — روغنی از او
میگیرند که در لکش در وماتیسم نافع است حب
بلادنکار — هرحبی دارای اگندم بد و دوفر
سیاشد روزی ۴ تا ۶ حب در خنازیر بدهند
حب بلسان — محرك است حب تربر
صبر زرد مسحوق ۲م ذب ریوند ۲م اشق
۲م سیرکه سفید ۱۲م حبهای یکنخودی ساخته
و ۲ تا ۶ دانه بدهند مسهل است حبق التمساح
— بفارسی بونه بهری باشد محرك و مقوی است
حبق الماء — رجوع به حب القناح شود
حب منکلین — عصارة الکلی برگ النبج
وسنبل الطیب واکسید دوزنك از هریك ۲۲
۱۰۰ حب نموده ۱ تا ۲ حب در اوجاع عصبانی
بدهند حب واله — سولفات دوفر کوینا
دو سود از هریك ۱۰۰م عسل ۶م شربت قند

مقدار کافی حبهای نخودی ساخته روزی ۲ تا ۱۰
حب در کار بد هند حب هلونیوس زاج ۲ م
دم الاخوین ۱ م گلقند مقدار کافی حبهای ۳
گندمی ساخته روزی ۲ تا ۱۰ حب در نزف الدم
بد هند حجر الرحمن — مخلوطی از مقدار مساوی
زاج و سولفات دوکزیود و شوره است که برای
قطره مخلول ۱ تا ۲ ان مستعمل است حرمل — اندکی
قابض است حسن ابه — محرک و قدر شربتش
۱ گندم تا ۳ نخود است حسن یوس — عبارت
از سونزات دومیبوت است حشیش —
محرک و قدر شربت عصاره اش ۱۰ تا ۲ نخود و
حشیشین که ماده عامل آنست ۱ تا ۲ گندم و صبغش
در ۱ تا ۲ قطره است حشیشة الدود —
مسهل و مقی است حشیشة الزجاج نباتی است
که ماده عامل ان شوره است و ملین و جوشانده اش

۲ در

۲ در ۱۰۰ است حشیشة السعال — نباتی است
ملطف که برای سرفه نافع است و جوشانده اش
۱۰ در ۱۰۰۰ است حشیشة الریه — نباتی است
که برای سرفه و نزله نافع است حشیشة الطحال
— نباتی است که برگ ان برای سرفه نافع
محلل حصات ملطف حلزون — اکل ان در
آفات سینه و جرب نافع است حماض —
که انرا بفارسی ترشک نامند مبرد و مدر حناء
— ریشه اش قابض و برگش دوائی موضعی
قروحات برای رنگ کردن دست و پا و مو
در ایران معمول است حنظل — مسحوق
و حب و شربت ان از ۴ تا ۶ گندم و عصاره اش
از ۲ تا ۱۰ گندم و مسهل بسیار شدید است
در استسقاء و مورنگ زمن نیز استعمال میشود

باب هشتم در حرف خاء

خارخسک — مدر و مفتح است خار شتر
ا تا ۲ درم ریشهٔ انرا گرفته کوبند و طبخ نموده به چهار
پنج نوبت دو سطار بابد هند خانق الذئب
— ریشه و برگش معمول تازهٔ ان از خشک قوی
تر است قدر شربت مسحوق ریشهٔ ان نیم گندم
تا ۴ گندم است الکلا تو یا صبغ انرا از ۵ تا ۸ نخود
در اب ریخته ۱ تا ۲ قطره میدهند بیمی و مخدر
در رومانیسم مزمن و نقرس و حصاة و اوجاع
عصبانی و فلج نافع است خانق الکلب —
معتبول و برو زاش معمول عصاره اش خمس گندم
تا ۲ گندم و صبغش ۵ نخود تا ۲۱ و شرابش ۲ تا
۶ درم است مسهل شدید و مدر و در نقرس
و رو ماتیسم نافع است خانق النمر — صبغ
ان در امراض وریدی معمول و در اوجاع عصبانی
دوای موضعی است خبازی — جوشانده

ادر

ادر... اکل ان برای سرفه نافع است برگش را برای
امالة و ضماد و غسول بکار میبرند خربق سبز
— قدر شربتش نیم گندم و در امراض جلدی
استعمال شده است خربق سفید — مسهل
شدید و مقی و قدر شربتش نیم گندم تا ۲
گندم است خربق سیاه رجوع به خانق الذئب
شود خردل بری — اثرش کمتر از خردل سیاه
خردل سفید — مرخی و قدر شربتش نصف
قاشق اش خوری است خردل سیاه —
قدر شربتش ا نخود تا ۲ درم محرک و محمر و مصرف
و در سکربوت نافع است خرفه — که ازا
بقلة الحمقاء ی نامند عرقش جزء ترکیب بعضی
شروبات است خرما — ملطف و در
سرفه سود مند و جزء اضماد است مطبوخ خشر
• در ... است خرنوب — مرخی و ملین است

خشب المر — رجوع به کاسیا شود خشخاش
— جوشانده ۲۰ در ۱۰۰۰ ان برای امالهٔ و شست
شوی واب در رک معمول مسکن و مخدر خفیف است
خشخاش بریه — جوشانده ۱۰ در ۲۰ و شربت
از ان ترتیب میدهند که بمقدار ۴ تا ۱۰ ام برای
سرفه نافع است خصیة الثعلب — مقوی
غذائی است خطمی — ملین و جوشانده
۲۰ در ۱۰۰۰ و شربتش ۲۰ در ۱۰۰۰ و در خارج
مطبوخ ۲۰ در ۱۰۰۰ مستعمل است خلنج —
نباتی است که مدر و محلل حصاة است خال
هندی مانند عاقرقرحا است خولنجان —
خولنجان محرک و معطر و مهیج بزاق و قدر
شربت مسحوقش ۱ تا ۴ نخود است خون سیا
وشان — در الکل و اتر محلول است قدر
شربتش ۵ نخود تا ۲ م قابض و سد نماینده

خون است خیار — ملطف است

باب نهم در حرف دال

دارشکنه — ضد کوفتی و ضد عفونی قوی است
قدر شربتش ۳ تا ۵ سیلی گرم محلول و تزریقش ۲ در
۱۰۰۰ است دار الشیشعان — ریشه اش قابض
دارتو — اسم فارسی طرطر است که اکنون غیر
معمول و بجای ان ترترات ها را استعمال میکنند
دارچینی — محرک و ضد تشنج و قدر شربت
مسحوقش اکنده تا ۱ م و عرقش ۲ تا ۱۲ م و جوشانده
۵ در ۱۰۰۰ و صبغش ۲ م و الکلیش ۱ تا ۳ م و
شربتش ۶ تا ۱۲ م است دافن — در تب
حال و جرب و کوفت نافع است قدر شربت
ریشه اش ۲۰ نخود تا ۱ م و عصارة الکلی اش
۱ تا ۲ گنده م است دامیانا — مقوی باه
و مدر است و جوشانده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ و صبغش

مستعمل است دُانائیس ـــ عصارهٔ تازه اش
برای التیام جراحات سودمند است و مطبوخ
۲ در ۱۰۰ مقوی و قاطع تب است درخت آلو
ـــ میوهٔ آن رخی خفیف است درخت انار
ـــ پوست ریشه اش دافع کرم است و برای این کار
۲ از ۱۲ مدت ۱۲ ساعت در ۲۰۰ م آب سرد خیسانیده
بجوشانند تا آنکه نصف شود و صبح ناشتا به ۳
نوبت بدهند درخت بلسان ـــ رجوع
به بلسان مکی شود درخت بلوط ـــ رجوع
به پوست بلوط شود درخت تبریزی ـــ
بر عوم آن ملتهم نمایند جراحات و ضد بواسیر
درخت زیتون ـــ ریشه و برگش قاطع تب
و روغنش مغذی است قدر شربت عصارهٔ
ریشه و برگش ۵ تا ۱۰ نخود و روغنش ۶ تا ۱۲ م
درخت سنجد ـــ میوه اش قابض درخت

شفتالو

شفتالوا ـــ گلش رخی و جوشانده اش ادرار آور است
درخت صنوبر ـــ پوست و بر عوم آن را در
سرفه و نزله و سل استعمال کرده اند درخت غار
ـــ روغنی از آن ترتیب میدهند که برای
درد مفاصل نافع است درخت گردو ـــ
برگش قابض و مقوی است و ضد خنازیری
پوستش در یرقان و بثره دوی نافع است
در داخل جوشانده ۳ در ۱۰۰ و در خارج مطبوخ
۵ در ۱۰۰ معمول است درخت دُازرون
ـــ مطبوخ پوست شاخه اش ۲۰ در ۱۰۰۰
در امراض جلدی و استسقاء زقی مستعمل است
درخت منه ترکی ـــ قدر شربت سحوقش ۵ تا
۱۰ نخود است و نیز نقلهای کوچکی از آن ترتیب
میدهند برای دفع کرم و بکار میبرند شستم
قلبائی اش لا استعمال است رجوع انس شود درخت

ضد تشنج و در سیاه سرفه و سل استعمال شده است
مقدار صبغ و الکل اتورآن ۵ تا ۲۰ قطره است دیمیز
— گفته اند که شبه قلیائی وی بنون است بی حس
نماینده موضعی است درونج عقربی — گفته اند
که در دوار و صرع مفید است قدر شربتش
۲۰ نخود تا ۴۰ است دُکسترین — عبارت
از نشاسته ایست که به ۱۵۰ تا دویست درجه حرارت
رسانند در جراحی ازرا با آب گرم حل کرده و عرق
کافوری بران افزوده برای جراحت بندی و
شکستگی ها بکار میبرند دم الاخوین —
رجوع بخون سیاوشان شود دُنبلاون —
مقوی باه است دوای دوراند — ایزر
سولفوریک ۶ گرم اسانس تربانتین ۴ گرم روزی
اتا ۲ در امراض کبد تجویز نمایند دوبرازین
— شبه قلیائی است که مقدار و خواصش

مانند

مانند اتروپین است و در کوانترا کزیننا لیک هیچ عرق
دری ناجونا درس مستعمل است دورنداکره
شبه قلیائی ان دورنداکین است مقدار کم اش
مانند مقدار کنه کنه است اثری میکند و قابض است
دیاستاز — بمقدار ۲ تا ۴ گندم در سوء
هضم مستعمل است دیژیتال — سحوق برگش
از ۱ تا ۴ گندم و نقوعش ۶ گندم در ۲۰۰ آب
و جوشانده اش ادر ۲۰۰ و شربتش ۱ تا ۳ م و
عصاره مائیش ۲ تا ۴ گندم و عصاره الکلی اش
۱ تا ۴ گندم و صبغش ۱ تا ۲۰ قطره است مسکن
قوی قلب و مدر شدید است دیژیتالین
— ماده عامل دیژیتال است در آب غیر
محلول و در الکل محلول است و بواسطه جوهر
گوگرد سبز رنگ میشود و نقل امیلی گرم تا ۵
میلی گرم ان در امراض قلبی مستعمل است

باب دهم در حرف ذال

ذریرت — مدر وجوشانده اش ۱۰ در ۲۰۰
ذراریح — محرک و منفط و مقوی باه است
قدر شربت سحوقش نیم گندم تا ۱ گندم و صبغ
آن تا ۱۰ اقطار است ولی خطرناک است ذغال —
جاذب و ضد عفونی و قدر شربتش ۱ قاشق
آش خوری و در خارج برای ضماد و شستن
دندان معمول است سنون آن ذغال
سحوق ۲۴ م پوست کنه کنه سحوق ۲ م ۶ عرق
نعناع ۵ نخود

باب یازدهم در حرف راء

راتانیا — قابض شدید است قدر شربت
سحوقش ۵ نخود تا ۲ م و جوشانده اش ۲۰
در ۱۰۰۰ است و صبغش ۱ تا ۴ م و در خارج
مطبوخ ۵ در ۱۰۰۰ ارازک — مقوی تلخ

ومخدر

ومخدر و مسکن است دارای اسپد تنبل و ذهن
فرار و ماده تلخ موسوم به لوپولین است جوشانده
۱۰ در ۱۰۰۰ و عصاره اش ۴ گندم تا ۱ نخود و شربت
چهار تا ۲۰ م و در خارج ضماد آن مستعمل است
رازیانج — مفتح و کاسر الریاح و مدر است
اجزاء مستعمله اش برگ و ریشه و تخم آنست مقدار
دهن فرارش ۱ تا ۱۰ قطره و جوشانده اش ۱۰ در
۱۰۰۰ و در خارج ضماد و مرهمش معمول است راتنیانج
— مرسوب قلطیر زبان تین است سحوق آن را
در خارج برای سد نزف الدم بکار میبرند
راسن — ماده عامل آن انبولین است مقوی
و محرک و معرق است مطبوخ ۵ در ۱۰۰۰ و عصاره اش
۴ گندم تا ۲۰ نخود و سحوقش ۱ نخود تا ۲۰ م و
صبغش ۱ تا ۴ م و شرابش ۴ تا ۲۰ م است ریب
ریوند — مسهل شدید و دافع کرم و قلیل

شربتش خمس گندم تا نیم گندم است زیتمر — مدر و قلد

شربتش ۳ تا ۶ م در ۲۰۰ م آب است رزرسبین

— در آب والکل واتر محلول است در قروحات

کوهنی وخنازیری دوای موضعی است ودر سیاه

سرفه نیز معمول است قدر شربتش انخود تا ۱ م

ودر خارج رحم ومحلولش بکار است زرنوب

ابیض — عبارت از کلمات است زرنوت احمر

— عبارت از اکسید قرمز دبنق است رشاد

الماء — نباتی است که قدما دافع کرم وقاطع

تب پنداشتند ولی بی اثر است زمرام — عبارت

از کافته بری است روغن تسیمون — رجوع

بکلرو رانتمون شود روغن بانکول —

مسهل ضعیف وقدر شربتش ۱۲ م است

روغن حب السلاطین — ۱ تا ۳ قطره

انرا اگر در خمیر نان ریخته بدهند مانند

مسهل

مسهل عمل میکنند ودر خارج محمر ومنقطست ❊

روغن زیتون — رجوع بدرخت زیتون

شود روغن کاد — سند روس مصرح ودافع

حیوانات دره بینی است قدر شربتش ۶ تا ۱۰ انخود

وبهش در کچلی نافع است روغن کاژیپت —

محرک ومسکن وقدر شربتش ۱ تا ۵ قطره است

روغن کرچک — مسهلیت ملایم که قدر

شربتش ۳ تا ۱۲ م است روغن کل مکثرا —

اهالی فرانسه انرا در امراض جلدی وخنازیر ورحم

استعمال مینمایند روغن ماهی — در ریه

تبیم وخنازیر ودر شعب مزمن وسل ریه

معمول قدر شربتش ۱ قاشق قهوه خوری

یا آش خوری روناس — در رومانیم

استعمال شده است قدر شربت سحوقش ۱ تا

۲۰ نخود ومطبوخش ۲۰ در ۱۰۰۰ است روی

و بلند و نافع

رجوع به لاکتات دو زنك وغيره شود ريباس

ريشه اش بمقدار ۳ تا ۴ كندم مقوى و بمقدار

۱۵ تا ۲۰ نخود مسهل است ريحان — كه انرا

شاهسپرم نامند محرك وضد تشنج است ريناكاغ

نهس — مسحوقش را با اب ليمو مزوج كرده

مورد زخم بمالند ريوند — مسهل و مقوى است

عصاره اش ۲ تا ۱۰ كندم و نقوعش از ۲۰ : ۱۰۰

ومسحوقش ۶ تا ۱۲ كندم مقوى است ولى از ۲۰

نخود و بيشتر مسهل است شربتش ۲ تا ۱۰ م و صبغتش

۱ تا ۲ مثقال است —

باب دوازدهم در حرف زاء

زاج سفيد — قابض وقدر شربت مسحوقش

خمس كندم تا ۱۰ كندم است و در خارج غذ

در بقش بكار است غرغره قابض زاج ۲ م

ماء الشعير ۲۰ م كلقند ۶ م زاج ابى — رجوع

به سولفات

به سولفات دو كوبود شود زاج سبز — رجوع

به سولفات دو فر كنيد زاج مگلس —

باشد نش در لحوم دواء كوفته و نفوخش در

چشم مستعمل است زبان گنجشك — جوشانده

بركش ۵ بر ۲۰ در ۱۰۰ و جوشانده پوستش ۱۰ از

بجاست زرارند — محرك و مقوى وقاطع تب

تب است مقدار مسحوقش ۱ تا ۴ نخود و جوشانده

۲ در ۱۰۰ است زرشك — اجزاء مستعمله

برك وريشه ميوه وماده عامليش بربرين است

معرق و مقوى وقدر شربتش ۲ تا ۴ م و جوشانده

۸ تا ۱۰ م است زردچوبه — مسحوقش

محرك و مدر است زرنباد — محرك است

زرنيخ — سقط شعر است زعفران

— محرك و مدر طمث وقدر شربتش

۱ تا ۱۰ نخود است زعفران الحديد —

حدیدی وقدر شربتش ا تا ۱۰ اکندم است ؛
زفت — مصرف است زنبق — ملین
وبازش برای ضماد مستعمل است زنجبیل —
مسحوقش از ۵ تا ۱۰ نخود وصبغ ان از ۱۰ نخود
تا ۲۲ م است محرك ومعرق است زنجبیل پرنده
— محرك است زنجبیل شامی — عبارت
از داسیقا است زنگار — رجوع به ...ات
د وکوبور شود زهرهٔ گاو — تلخ ونافع
معده ودافع کرم است قدر شربتش ۵ نخود
تا ۲۲ م است زوفاء — اجزاء مستعمله اش
غنچه است محرك ومصلح سرفه ومخرج بلغم
ونافع معده وكاسر الرياح است وقدر
شربت عرقش ۱ تا ۲ م وجوشانده اش از
۱۰۰ و شربتش ۸ تا ۱۰۲ م زیبق — ضد
کوفتی و مصرف است وقدر شربتش ۱ تا ۲
کندم است

کندم است ودر خارج اجزاء انرا یا ۱ یا ۲ جزء پیه
مخلوط کرده مرهم وشمع وغیره ترتیب میدهند
زیرفون — برگ وگلش معمول است دجوشانده اش
از ۱۰۰۰ ... اضد تشنج ومسکن ومعرق است زیره
— محرك وكاسر الرياح وقدر شربت مسحوقش
۵ تا ۲۰ نخود است زیرهٔ بری — تخمش از ۱ تا
۲ نخود ودا من اصلی از ۲ تا ۶ قطره مدر وكاسر
الرياح ونافع معده است

باب سیزدهم در حرف ژ

ژابوراندی — اجزاء مستعمله ان برگ و ساق
وماده عاملش پیلوکارپین است معرق ومدر
بزاق است عصارهٔ الکلی اش از ۵ تا ۱۰ اکندم
وعصارهٔ مائیش از ۱ اکندم تا ۵ نخود جوشانده اش
۱ تا ۲ نخود است ژلاتین — از عضام حیوانات
استخراج شده و ۱۰۰ تا ۲۰۰ م انرا برای استحکام بکار

پیرند ژلیمون — اجزاء مستعمله اش پوست
وریشه و مادهٔ عاملش ژلیمین است قدر شربت
سحوقش ۱ تا ۴ گندم وصبغش ۱ تا ۵ نخود دافع تب
وضد وجع عصبانی است ژنزهان —
گفته اند که مقوی باه و قاطع تب است قدر
شربت سحوقش ۱ گندم تا ۱۰ نخود است ژو
سپتسیا اداهانداک — سحوق برگش ۲
وصبغش ۱ تا ۲ نخود در ضیق النفس و ورم
شعب و تب نافع است ژوکلانلین —
عصارهٔ منقری است که در امریکا بجای ریوند
معمول است مرخی ملایم و مدر صفرا، وقدر
شربتش ۳ تا ۶ گندم است ژی نوکاردیا
دهن بمقدار ۵ تا ۲ قطره در خنازیر و امراض
جلدی مستعمل است —

باب چهاردهم در حرف سین

سارا سی

سارا سپنی — در آبله و سرخه معمول است مطبوخ
وجوشانده اش ۲ در ۱۰۰۰ و سحوقش ۱۲ نخود
تا ۲۴ است ساکادین — مادهٔ عاملش مشتق
از قطران ذغال سنگ که شیرینیش ۲۸۰ برابر
قند است و در آب قلیل الانحلال و در الکل و
اتر و گلیسرین بیشتر حل میشود در ۲۰۰ درجهٔ
حرارت ذوب شده و قدری از آن تجربه میشود
از بدن عبور کرده و بحذف نشده بهمان قسم
در بول دیده میشود در اعضاء در کمندی
اثر است از حیثیت خواص قندی و بی عملیش
در کبد در شیرین کرده ماکولات و شربات
خداوندان مرض دیابیطس معمول است ساکو
— مقوی غذائی است سالکل — مشتق
از اسید سالیسیلیک و عنبای است سفید
که ضد عفونی و ضد روماتیسمی و دافع تب

وقدر شربتش ۱ تا ۳ نخود است سالیپیرین —
قدر شربتش ۵ تا ۱۰ نخود است وقاطع و برای دوا
ینیم نافع است سالیسیلات دو بیسموت
— ضد عفونی و دوده ان برای اسهال نافع است
قدر شربتش ۱ نخود تا ۲ م است سالیسیلات
دو سود — در ۱۰ اجزاء اب سرد محلول ضد
دوماتیسم وقدر شربتش ۱ تا ۳ نخود است ؛
سالیسیلات دو کینین — در ۱۰۰ اجزاء
تقریباً ۷۲ جزء کینین دارد سالیسیلات دولیتین
— مانند سالیسیلات دو سود ولی قبل
استعمال است سالیسین مادهٔ عامل بید قدر
شربتش ۵ تا ۲۰ نخود و قاطع تب است سالیکو
قابض و ضد اسهال است وقدر شربتش
در مسحوق ۵ نخود تا ۲ م است وجوشانده‌اش
۵ در ۱۰۰ است شان کی نارین — بمقدار

کم

کم محرک و مقوی و بمقدار زیاد مسهل و مقی است
قدر شربتش نیم گندم تا ۱ گندم و در اب غیر
محلول و در الکل حل میشود سپستان —
لعابی و ملطف و مرخی است شلب —
جوشانده‌اش ۵ در ۱۰۰ و عرقش ۱ تا ۱۰ قطره
و مسحوقش ۵ نخود و محرک و مدر طمث و قوبت
سُلمُن — قاطع تب و قدر شربتش ۱۰
گندم تا ۵ نخود است سدلیتز — رجوع
باب سدلیتز شود سرخس مذکر دافع کرم
و قدر شربت دهن اترمان ۱ م تا ۱ م نیم و
مسحوقش ۱ تا ۲ م است سرکه — قابض و
ضد عفونی است سرو کوهی — جوبش
معرق و ضد کوفتی و برگ و غنچه‌اش مسهل
و میوه‌اش نافع معده و مدر است قدر
عصاره‌اش ۱ نخود تا ۱ م و دهن فرارش

۲ تا ۵ قطره و جوشاندهٔ تخمش ۲۰ در ۱۰۰۰ است
سعتر — مادهٔ عامل آن تیمل است محرک و ضد
تشنج است سعتر بری — محرک و معطر و
جوشانده اش ۱ در ۱۰۰ است سعد — نباتیست
که قابض و محرک است سفوف بیسموت نیترات
کربنات دو بیسموت ۲۰ نخود برات دو سود
۱م مانند سوبنیترات دو بیسموت است سفوف
بیسموتو ربیک — کربنات دو بیسموت
۴۰ نخود اسید بربیک ۲م مانند سوبنیترات
دو بیسموت است سفوف بیسموتو منیزی
— کربنات دو بیسموت ۱م کربنات دو بیسموت
برای وجع معده نافع است سفوف دُوِرِن
سولفات دو پطاس ۲۰ نخود نیترات دو پطاس
۲۰ نخود ایپکا ۵ نخود سوس ۵ نخود افیون ۵
نخود قدر شربتش ۱ کندم تا ۲ نخود برای سرفه

نافع است

نافع است سفوف دِوِرِن — ۱ آهک زنده
و پطاس محرق را سحوق صلابه نموده مخلوط نمایند
که محرق شدید است سفیذاب — رجوع
به کربنات دو پلمب شود سقیونیا — مسهل
شدید و مدر استسقاء و قدر شربت سحوقش
۱ کندم تا ۵ نخود است و سعوطش ۲ تا ۴ نخود
و صبغش ۱ تا ۴ نخود است سقنقور —
حیوان کوچکی است که قدماء مقوی باه می
پنداشتند سکنجبین عنصلی — سرکهٔ
عنصلی ۱۰۰م عسل سفید ۲۰۰م قدر شربتش
ده تا ۱۰م و مدر است سکبینج — نباتیست
محرک و قدر شربتش ۲ کندم تا ۵ نخود است
سکل ارکنه — رجوع به او کرد رسکل شود
سلحفات — روغن آن در امراض سینه
بجای روغن ماهی مستعمل است سلیخه —

مانند دارچینی است سماق — نباتی است
که در فلج نیمهٔ اسفل بدن استعمال کرده اند قدر
شربت نقوعش ۵ تا ۲۰ قطره عصاره اش ۱ تا
۱۰.۵ نخود و مسحوقش ۱ تا ۵ گندم است سم الفار
— رجوع با سپیداره سفو شود سنا —
مسهل قوی و قدر شربتش ۲ تا ۴ م و اما الماء
۴ تا ۱۲ م و جوشانده اش ۱ در ۱۰۰۰ است و مسحوقش
۲۰ نخود تا ۲ م صبغ و شربتش ۳ تا ۴ م است سنبل
الطیب — ضد تشنج قوی و دافع کرم و قاطع
تب است عصاره اش ۵ نخود تا ۲ م و صبغ الکلی آن
۱ نخود تا ۴ م و صبغ اتریش ۱ نخود تا ۱ م جوشانده آن
۱ در ۱۰۰۰ و مسحوقش ۵ نخود تا ۴ م و شربتش
۴۲ و در خارج مطبوخ ۲ در ۱۰۰۰ اش مستعمل است
سندروس — مسحوق آن محرک است
سن تونات دو شو — مانندش تونین
موکی

موکی مؤثرتر از انست سن تونین — از دو حبه
ترکیب استخراج شده و قدر شربتش در اطفال نیم
گندم تا ۱ گندم و در شبان ۱ تا ۲ نخود دافع
کرم است سنگ جهنم — رجوع به ازتات
درژان شود سنگ سلیمانی — عبارت
از داراشکنه است سنگوینین — مانند کی
نین است سنکوئیدین — دافع نوبه و قاطع
تب و قدر شربتش ۱ تا ۴ گندم است سوازتات
دو بیسموت — ضد عفونی در اسهال
و آفات معده نافع است قدر شربتش ۱ گندم
تا ۲ م و تزریقش ۱ در ۲۰۰ است سواستات
دو پلمب مایع — عصارهٔ شرب مایع است
بی رنگ که برای غسول و قطور و تزریق محلول
۲ در ۱۰۰۰ آن معمول مصرف و قابض است
سوبلیمه — رجوع به داراشکنه شود

سود محرق — محرق است سورنجان — خانق
الکلب ولی غیر معمول است سوسن — مطبوخ
ان ۲۰ در ۱۰۰۰ او سحوقش برای ساختن حب معمول
ملطف و برای سرفه نافع است سوسن —
تازهٔ ان مقی است و نخود داغ را نیز از ان ترتیب
میدهند سوسن بری — عطسه آور و مسهل
خفیف و در امراض قلبی مستعمل است عصارهٔ آن
۵ تا ۱۰ نخود است و مسحوقش نخود تا ۲ م و جوشانده
۲ تا ۴ سوکربنات دوفر — عبارت از زعفران
الحدید است سوکلرور دوبیسموت
مانند سوازتات دوبیسموت است سولفات
دترین — مانند ترین و قطورش آکنده
در ۲۰ م آب است سولفات دترین —
قطورش ۵ نخود در ۲۰ م آب و حدقه را سفیضر
میکند سولفات دلومین دوپطاس —
عبارت

عبارت از زاج است سولفات دواسنزکنین
مقوی و منظم نماینده اعمال است و قدر شربتش
۱ تا میلی گرم است سولفات دوپطاس —
مفتح و مسهل خفیف و قاطع شیر و قدر شربتش
۲ تا ۴ نخود است سولفات دوزنک —
که از زاج سفید نیز خوانند قابض و ضد
تشنج است و مقی قدر شربتش ۳ تا ۵ گندم و ضد
تشنج و اگندم تا ۵ نخود مقی است و در خارج ۲
تا ۱۰ گندم از آن را در ۲۰ م آب ریخته برای قطور
بکار برده و ۱۰ گندم تا ۱۰ نخودش را در ۲۰ م آب
ریخته برای تزریق معمول میدارند سولفات
دوسنکنین — قاطع تب و قدر شربتش ۵
تا ۱۰ نخود است سولفات دوسود —
مسهلیست معروف بنمک گلوبر که قدر شربتش
۴ تا ۱۰۲ م است سولفات دوفر — که از زاج

سبز نامند در داخل ۵ تا ۱۰ نخود آن برای شربت والیم
و در خارج برای ضماد خردل معمول است سولفور
دو کلسیم ـــ مقدار هم ان ۱/۲ تا ۱ نخود و در
جرب نافع است سولفوبنات دو زنک ـــ
ضد عفونی و قدر شربتش ۳ تا ۶ گندم است
سولفوریپات سود ـــ مسهل و قدر شربتش
۳ تا ۵ م اب است سونیترات دو بسموت
ضد اسهال و ضد عفونی است و در امراض معده
معمول است قدر شربتش ۱ گندم تا ۱/۲ نخود و تر زیبقی
۱ در ۲۰۰ است سیانور دو پطاس ـــ مسکن
و قدر شربتش خمس گندم تا ۱ گندم و قطورش
۱ نخود در ۶ م اب است سیانور دو ژر ـــ مانند
کلروفرد است سیانور دو زنک ـــ مسکن
و قدر شربتش ۱ تا ۲ گندم است سیانور
دو مرکور ـــ در این اواخر در دیفتری

بطرز ذیل استعمال شده است سیانور دو مرکور ۱ نخود
صبغ اقونیتون ۱ نخود عسل سعادی ۱۰ م اب مقطره
۳۰۲ م قاشق چایی خوری هر چند ساعت به نیم ساعت
برحسب سن مریض بدهند سیاه دانه ـــ
محرک و مدر است و طمث ـــ میبزهیی ـــ
ملین و برای ضماد مستعمل است سپیری بدن
ـــ محلله و قدر شربتش ۱ تا ۴ گندم است سیترات
دو فر ـــ حدیدی و قدر شربتش ۵ تا ۲
نخود است سیترات دو فر امونیاکی ـــ
در آب محلول و در الکل غیر محلول است قدر شربتش
۵ گندم تا ۱ نخود و در کارز مستعمل است سیترات
دو فر اد و کنین ـــ قدر شربتش ۲ تا ۳ نخود
و خاصیت ترابونیکی ان مانند کنه کنه است و
اهن است سیترات دو زنک ـــ قدر شربتش
۱ تا ۵ نخود و در صرع نافع است سیترات دو سود

٠انخود تا ٢م ان در زرایبطس معمول و ۶م ان سهل آست تا٠١٢ا
ستیزات دولئین ـــ قدر شربتش ٢ تا ۶ کندم
شد و در نقرس معمول است و نافع ستیزات
دومیری ـــ سهلیت دارم و قدر شربتش
۶ تا ٢٠١م سبز ـــ محرک و در خارج محرات و قدر
شربت سکنجبین و شربتش ٨ تا ٢٠١م و صبغ الکلبش ٢
تا ٣م سیکونین ـــ محلل و ضد تشنج و قدر
شربتش ا تا ٥ یلی کرم است سیلیکات دو سود
ـــ قدر شربتش ٥ کندم تا ٠١ انخود و در تعرق
اتصال سود مند است سیمارو با ـــ مقوی
و قاطع تب و ضد اسهال است جوشانده اش
٥ در ١٠٠ او سحوقش ٥ تا ٢٠ نخود است سبز درن
ـــ میوه کل سرخ بری قابض خفیفی است

باب پانزدهم در حرف شین

شاخ گوزن ـــ ملطف و در اسهال اتصال
سودمند

سودمند است شاردرنیت ـــ کیاهی است تلخ
و دافع معده که قدر شربتش سحوق شده ۶ تا ٢٠ نخود است
و جوشانده اش ا در ١٠٠ است شاه پسند
معرق و قدر شربت عصاره اش ٠ انخود تا ا م ٢ است
شاه تره ـــ مقوی و مصلح و قدر شربت عصاره اش
٠ انخود تا ٢م و جوشانده اش ٢٠ و شربتش ٢٠ در ١٠٠ است
شاه توت ـــ رب ان اندکی قابض و پوست
ریشه اش دافع حب القرع است شیبت ـــ محرک
و نافع معده و قدر شربت عرقش ا تا ٢٠م و دهن
اصلیش ٥ کندم تا ٥ نخود و سحوقش ٥ کندم تا
٠ انخود است شبدر آبی ـــ مقوی و قاطع
تب و ضد اسکراوبی است قدر شربت عصاره اش
٥ تا ٢٠ نخود و جوشانده اش ا در ١٠٠ است
شجر الغار ـــ مقوی و محرک است شجر النبی
محرک و معرق و ضد نقرس و ضد رماتیسم است

مطبوخش ۵ در ۱۰۰۰ است و عصاره‌اش ۵ نخود تا ۱۱
سحوقش ۲۰ نخود تا ۲ م و شربتش ۴ تا ۶ م است
شحم حنظل —— رجوع بحنظل شود شراب پوست
کنر کنه —— پوست کنه کنه ۵ م الکل ۶ درجه ۱۰۲ م
شراب قرمز ۲۰ م قدر شربت ۱ استکان است مقوی و قاطع
تب است شراب ملنیتروس —— حب العرعر
۶ م عنصل ۶ م استات دو پطاس ۴ م برگ دیژی
تال ۱۰۲ م شراب سفید ۲۴۰۰ م الکل ۱۰ درجه ۵ م
قدر شربتش ۲ تا ۳ قاشق است شراب مدر
شاربتیر —— ریشهٔ اسکلپیاس و ریشهٔ از لیک
حشیشة الملائکه و پوست عنصل از هر یک ۳ م
پوست کنه کنه و پوست لیمو و پوست و تن زاز
هر یک ۱۰۲ م برگ افسنت و بادرنجویه از هر یک
۶ م حب العرعر و بسنانبه از هر یک ۳ م الکل ۶
درجه ۴۰ م شراب سفید ۴۰۰ م مدت ده روز

حنبانیده

خیسانیده صاف نمایند و قدر شربتش ۲۰ م است
شربت تلخ —— عرق ۸ م آب مقطر ۱۰۵ م شربت
قند ۶ م صمغ دارچینی ۱ م مقوی قلب است شربت
ذی بز —— بیدر دو رکوز ۲ کندم بید و درد و بطاطز
۱ م آب قدر شربت ۲ تا ۶ م در کوفت معمول است
شربت ضد اسکربوتی —— کلکتار ما و تره تیزک
و تربت بری از هر یک ۲۰ م شبدر آبی ۲۰ م پوست
نارنج ۴ م دارچینی ۱ م شراب سفید ۸۰۰ م قند ۱۰۰۰ م
قدر شربتش ۴ تا ۱۰ م است شقایق النعمان
—— در امور وز و جرب نافع عرقش ۶ تا ۱۰ م و
عصاره الکلیش ۱ تا ۲ کندم و سحوقش ۱ تا ۲
نخود است شکرتغال —— برای سرفه نافع است
شکرسرب —— رجوع به استات دو پلمب شود
شنبلیله —— آرد تخم آن ملین و محلل است
شمشاد —— معرق و مسهل و مطبوخش ۵

در ... است شمغدانی — مسحوق ریشه اش قابض
قوی و در اسهال و نزف الدم و امراض کلو بمقدار
٥ تا ١٠ نخود است معمول در شرابین داکه مقدارش ١ تا
٥ گندم است از این نبات استخراج میکنند شنجار
نباتی است که ریشه اش دارای مادهٔ ملونی است که
قرمز و قابض برای رنگ کردن بعضی ادویه بکار است
شنجرین — محرک و ضد تشنج و قدر شربتش ١
تا ٢ نخود است شوره رجوع به ازتات دوپطاس شود
شوکران — مخدر و ضد خنازیری و محلل و
اجزاء مستعمله اش برگ و تخم ند و قدر شربت مسحوقش
١ گندم تا ٥ نخود و عصارهٔ آبیش ٢ تا ٥ گندم و
عصارة الکلی اش ١ تا ٢ گندم و صبغش ٥ تا ١٠
قطره است شوکران آبی — مخدر و محدر
و قاطع تب است در استیروس و خانقرایا و برل
دیه تجویز نموده اند قدر شربت مسحوقش ١ تا
٥ تا ٥ نخود است شونیز — رجوع به سیاه دانه
شود

شود شیب — مطبوخش را در ١٠٠٠ است و
مسحوقش ١ تا ٢ نخود و شربتش ٤ تا ١٢ م مقوی
و برای سرفه نافع است شیح — عبارت از
درمنه است شیر الاغ — چربی و مادهٔ جبنی اش
کمتر از شیر گاو است در ورم شعب مزمن و سل
نافع است شیر بریده — شیر بریده در سوء
هضم و اسهال مزمن یعنی نزلهٔ مزمن امعاء
و مالیخولیا نافع است و کلیتاً شیر بریده در امراض
مزمن مستعمل است و قدر شربتش ٤ تا ٦ م است
شیر بز — در اسهال ما بال سلی نافع است
شیر خشت — ٤ تا ١٢ م ان مسهل است
شیر گاو — نیکو بهترین دواهای سوء هضمی است
که از ادویه مزمن معده در ورده حاصل شده
باشد در امراض قلب یا استسقاء الحمی البومینوزی
بول باض البیض و اکرمنا مزمن و مالیخولیا و درم

معده وضماد وفرجه زمین ماده معده بغایت نافع است
در این مورد اگر خواهند استعمال نمایند باید غذا را
تا مدت ا تا ۲ ماه منحصر بشیر گومبر روزی ا تا ۱۰
پیاله شیر ممزوج با آب آهک تجویز نموده اند
شیرین بیان — رجوع بسوس شود شیره
ریشه اش محرک و محمر و برای درد دندان نافع است
شیان بوس — عوام انزاد رخت برف
ی نامند ستال قران مفتح و مسهل سفراء و محلل است
و قدر شربتش ۱ تا ۲ نخود است شبوا بن —
مایعی است مسهل معمولی و قاطع تب ا م انزادر ۲۰
الکل ریخته در ریزنعزی معمول است —

باب شانزدهم در حرف صاد

صبر زرد — در ا تا ۵ گندم عصاره اش
مقوی و ۲ تا ۱۰ گندمش مسهل است و ا تا ۵
گندم مسحوقش مقوی و ۲ تا ۷ نخودان مسهل است

صبغ

صبغ افیون — یون ۵ نخود الکل ۹۰ درجه
۲۰ نخود مدت هشت روز خیسانیده بعد صاف
نمایند صبغ پوست کنه کنه — پوست کنه کنه
۲۲ الکل ۹۰ درجه ۲۸ مدت ۱۰ روز خیسانیده
وصاف نمایند صبغ ید — ید ۶ ۲ الکل درجه
۹۰ درجه ۱۰۶ ام محلول کرده صاف نمایند صبغ
عربی محلول و جوشانده و شربتش برای سرفه
نافع است و در خارج محلول غلیظ انزادر سوختگیها
بکار برند صندل زرد یا لیموئی —
تابعش و عرقش در وزنک نافع است قدر
شربت مسحوقش ا نخود تا ۲ م و عرقش ۵ تا ۲۰ نخود است

باب هفدهم در حرف طاء

طباشیر — رجوع به کربنات دو شو شود
طباشیر ساخته — ذکره بر باره) ضد
اسهال و ضد حزبت و جاذب و قدر شربتش

۵ نخود تا ۱ م طرخون ــ جوشانده اش ادرار
امالة ۵۰ ا در ۵۰۰ اش دافع کرم حاصل در معده
طرطیر ــ رجوع به دار نو شود طلا ــ ضد
کوفتی و قدر شربت سحوقش ا گندم تا ا نخود است

باب هجدهم در حرف عین ع

عاقر قرحا ــ محرك و عطسه آرد و مدر بزاق
و نافع حنزانست عدس ــ در اسهال زمن
برای تغزیه نافع است عذبه ــ رجوع بجب
الاثل شود عرعر ــ جوبش معرق و ضد کوفتی
و غنچه اش مسهل و جوشانده اش نافع معده
و مدر است و جوشانده تخمش ۲۰ در ۱۰۰۰ و دهن
فرارش ۲ تا ۶ قطره است عرق الماس ــ ۶ تا
۱۰۲ م ان در استسقاء نافع است عرق انجبار
قابض شدید و مطبوخش ا در ۱۰۰۰ و عصاره
۵ تا ۲۰ نخود است عرق غار کیلاسی ــ ا تا ۲

ان در

ان در سرفه نافع است عسل ــ ملین و امالة
و شیاف ان مستعمل است عشبه ــ جوشانده
۵ در ۱۰۰۰ و عصاره اش ۵ نخود تا ۱ م و سحوقش
۵ نخود تا ۲ م و شربتش ۱۰۵ تا ۲۰۲ م محرك و مصلح است
عشبهٔ مغربی ــ جوشانده برگش ا در ۱۰۰۰ است
و قابض خفیفی است عصا الراعی ــ نباتی
که اورا بفارسی هزار بندك گویند برگش معرق
و قاطع تب و تخمش مسهل است قدر شربت
سحوقش ۲۰ نخود و مطبوخ برگش ۲۰ تا ۶۰ در ۱۰۰۰ است
عصاره رینا کا نزتوس ــ در اکثر مواد و سایر
امراض جلدی نافع است این عصاره را در مقدار
قلیلی الکل حل کرده در مواضعی که اب گرم خوب
شسته باشند از سال ک دارند عصارهٔ کاهو
ــ منوم و مسکن و قدر شربتش ۶ تا ۱۰ م است
علیق ــ نباتی است که برگش قابض و جوشانده

۲۰ در ۱۰۰ ا برای غرغره مستعمل است عُنّاب —
مطبوخ ۵ در ۱۰۰ ان برای سرفه نافع است
عِنَبُ الثَّعْلَب — محلل و ملین و مسکن است
در داخل غیر معمول و در خارج مطبوخ ۵ در
۱۰۰ اش برای غسل و تزریق بکار است عِنَبُ
الدُّب — قابض و مدر خفیف است جوشانده از
۱۰ در ۱۰۰ او سحوقش ۵ نخود تا ۱م است عَنْبَر
— محرک و مقوی باه و نافع معده است قدر
شربت سحوقش ۵ گندم تا ۵ نخود است عُنْصُل
مدر شدید و محرک و مخرج بلغم است عصارهٔ
الکلیش نیم گندم تا ۴ گندم و سحوقش ۲ تا ۴
گندم است و صبغش ۵ نخود تا ۱م و شرابش ۲
تا ۱۰م و سرکه اش ۱ نخود تا ۱م است عود البرق
— عبارت از دار الشیشعان است عود
الصّلیب — نباتی است که ضماد سحوق

برودان در بواسیر نافع است عُود بلسان —
رجوع به بلسان کنی شود عین الدیک —
نباتی است که بفارسی چشم خروس است ۲م دانه از اندرون
بر ۲م اب مقطر خیسانده در ورم ملتحمه در سن قطور
نمایند عین الهرّه مقوی ضد نوبه و بجای
کنه کنه استعمال میشود قدر شربتش ۲ تا ۳م نخود است
باب نوزدهم در حرف غین غ
غاریقون — مسکن و ضد حکه و ضد سرطان
قدر شربت عرق ان ۵ نخود تا ۳م و دهن فرارش
ا تا ۲ قطره است غاریقون ابیض — مسهل
شدید و مدر استسقا و در دفع عرق مسلولین
معمول است قدر شربت سحوقش ۵ گندم تا ۴
نخود و عصاره اش ۱ تا ۳ گندم است تا ۳ گندم است
غاریقون بلوط — در نزف الدم مستعمل است
غافث — نباتی است قابض و برای غرغره ۴ م

انزادر ۲۰۰ م آب ریخته بجوشانند غالیون — عصارهٔ
انزادوری ۲ قاشق در صرع استعمال کرده اند غرغره
— غرغره‌ها عبارتند از ادویهٔ مایعه که برای معالجهٔ
امراض دهان وحلق معمول میدارند وعمدهٔ ازها
قابض ومحرک وملین اند — غرغرهٔ قابض —
گلسرخ تنک ۲ م خردل ۵ م زاج ۲ نخود کلقند ۲۰۱
غرغرهٔ محرک — مطبوخ جو ۶۰ م کلقند ۱۰۲ م
الکل کوکردی ۱ نخود غرغرهٔ ملین — مطبوخ
دیشه اش ۲۰ م شربت عسل ۱۰ م غسول — عبارت
از ادویهٔ مایعه که برای شستشوی عضوتوف
بکارند غسل قلیائی — کربنات دو پطاس
۱۰ م آب ۲۰ م غسل محرک — الکل کافوری
۲۰ م عرق تربانتین ۵ م امونیاک مایع ۱ م
برای سقوط شعر نافع است غوش — رجوع به قانشود
باب بیستم در حرف فاء

فاشرا

فاشرا — رجوع به هزارچشان شود فامز —
مانند چای میباشد فراسیون — محرک
وضد تشنج وبرای سرفه نافع است قدر شربت
عصارهٔ الکلی اش ۵ تا ۱۰ نخود وسحوقش ۲۰ تا
۴۰ نخود است فرفیون — مسهل شدید و
محمر ومسقط وعطسه آوراست فسفات اسید
دوسود — مانند فسفات دوسوداست
فسفات دزینک دوسود — مانند فسفات
دوسوداست فسفات دنوتیاک — در
نقرس وحصاة معمول قدر شربتش ۲ تا ۴ م
فسفات دوبیسموت — مانند سوبنرات
دوبیسموت است فسفات دوسود —
مسهل قدر شربتش ۲ تا ۱۰ م است فسفات دوشو
— در داشی نیم وازبم عظام فقرات وغیره
وسل معمول قدر شربتش ۱ تا ۳ م فسفات دوفر

در کم خونی و اوجاع عصبانی نافع قدر شربتش ۵ تا
۱۰ گندم است فسفات دو کوبور — در سل بعضی
استعمال کرده اند فسفر — در آب غیر محلول و در الکل
و از قلیل الانحلال ولی در کلرفرم و سولفور دو کربن
بخوبی محلول است محرک و در حمیات معفن و فلج فقلا ئیخ
و در اتشی نسیم بمقدار یک سی گرم تا خمس گندم معمولاً است
فسفور دو زنک — مانند فسفر است فلفل
سیاه — مقوی باه و محمر و محرک است قدر شربتش
ا گندم تا ۱۰ نخود است فلفل فرنگی قرمز — محرک
و قدر شربت عصارهٔ مائی آن ۶ تا ۱۲ گندم و
سحوقش ا گندم تا ۴ نخود و صبغ الکلی اش ۱۰
۲۰ قطره است فلوس — مغز فلوس بمقدار
۳ تا ۱۰ ام مسهل است فنات دو سود — ضد
عفونی و ضد نزف الدم است رحم و محلول ا
در ۱۰ آن مسهل است فناستین — در اوجاع

عصبانی

عصبانی و اختناق رحم معمول قدر شربتش ا گندم
تا ۱۰ نخود است فواکه صدری — عناب و انجیر
درخت و انگور از هر یک مقدار مساوی ۱۰ ام اینها را
در ۲۰۰ ام آب ریخته طبخ نماید فرشرین — در البو
مینوری او ل بیاض البیض معمول و قدر شربتش
ا تا ۴ گندم است فوفل — قابض است فوکوس
وزیکولوزوس — مطبوخش ۱ در ۱۰۰ و عصاره اش
ا تا ۵ گندم در سمن مفرط مستعمل است فولی کوکالی
— در خنازیر و جرب نافع قدر شربتش ۲ تا ۱۰ گندم
فی تولاکسن — مقی و مسهل و اندکی مخدر است
مطبوخش ۱ در ۱۰۰ و سحوقش از ا گندم تا ۱۰ نخود
مقی و از ا تا ۸ گندم محلل است و صبغ افاوش ۲۰
نخود است فیلادن توسن لی تروزی —
نباتی است که در سوزنک و استسقا معمولاً است
جوشاندهٔ برگش ۱ در ۱۰۰ و سحوقش ۲۰ نخود است

باب بیست و یکم در حرف قاف

قاقله — دارویست که بفارسی بهند نامند
محرک و نافع معده و قدر شربتش ۴ تا ۱۰ انخود است
قان — درختی است که پوست ان قاطع تب و
روغن ازان استخراج میشود که رائحه جرم روسی را
دارد قثاء الحمار — که بفارسی بماهک نامند
مسهل شدید و قدر شربتش ۳ سیلی کرم تا نیم
کندم است قدومی — که انرا شودری ابزنا نامند
محرک و مصرف و برای سرفه و انکر بوت نافع است
جوشانده اش ادر ۱۰۰ است قرنفل — مقوی
و ضد تشنج خفیف و قدر شربتش ۳ تا ۱۲ م است
قسط — قسط بر دو قسم است شرین و تلخ
ریشه اش را مقوی باه و دافع کرم بنداشته اند
ولی غیر معمول و بی فائده است قصب الزریره
— باکیر شود قطران نباتی — محرک و معرق

و مسهل قوی

و مسهل قوی و مقدارش ۵ تا ۱۰۲۰ کندم است
شربتش ادر ۳۰۰۰ دابش ۵ در ۱۰۰۰ است قطراره
زغال سنک رجوع به کوالتار شود قطور
عبارتند از ادویه مایع که در چشم میریزند قطور
افیون کلاب ۲۰۵ م عصارهٔ افیون انخود محلول
کرده در ورمهای دردناک بکار برند قطور
کوکائین — اب مقطر ۲۴ م کلر یدرات کوکائین
۵ نخود دو قطره ازاین محلول در چشم چکانند که
بحس نماینده است قطور ازربین — ازربین
۱ کندم اب مقطر ۲۸۰ م برای اتساع حدقه در چشم
ریزند قطور سولفات د زربین —
سولفات دزربین ۱ کندم اب مقطر ۲۲۰ م در
قرحه قرنیه مستعمل است قطور سولفات دوزنک
سولفات دوزنک ۲ کندم ۲۰ م قابض است
قطونا — قشرش قابض و قاطع تب است

قلفونیا — سحوق ان قاطع الطا است قلقطار —
قلبه شربتش ۲ تا ۶ کنده ولی معمول نیست قلقع — دافع
کرم و قلبه شربت بزادهٔ ان اتا ۵ م است قنب هندی
— ضد تشنج و بیحس کننده است موضعی و قدر شربت
عصاره اش اتا ۱۰ اکنده و صبغش انخود تا ۲ م است
قبینت — رجوع به کلم شود قندول — عبارت
از دار الشیشعان است قنطوریون صغیر —
عنجهٔ او معمول است و مقوی و نافع معده و قاطع تب است
عصاره اش از ۱ تا ۲ نخود است و سحوقش انخود تا ۲ م
و جوشانده اش ادر ۱۰۰۰ است قهوه — بو دادهٔ
ان مقوی و محرک و بو ندادهٔ اش دافع اسهال و قاطع
تب است جوشانده و مطبوخ و شربتش تریاق رفیز است
قو — رجوع به فایقون بلوط نمایند

باب بیست و سیم در حرف کاف

کات کبود — عبارت از سولفات دو کو
بور است کات هندی — مقوی و قابض است

سحوقش

سحوقش اکنده تا ۴ نخود و صبغش ۶ م و شربتش ۴
تا ۲ م و اب در زد کش ۲ در ۱۰۰۰ است کاسنی —
مقوی و نافع معده و مصلح اخلاط است عصاره اش
۵ نخود تا ۱ م و جوشانده بر کش ادر ۱۰۰۰ است و جوشانده
ریشه اش ۲ در ۱۰۰۰ است کاسنی بری — مقوی
و محلل و مفتح و مدر است قدر شربت عصارهٔ
مائی ان ۵ نخود تا ۱ م است کاسیا — مقوی
قوی بدون موضعت قاطع تب است و نافع
معده عصاره اش تا ۱۰ اکنده جوشانده و نقوعش
۵ در ۱۰۰۰ و سحوقش ۵ نخود تا ۱ م و صبغش
۱۰ انخود تا ۲ م است کاسین — مادهٔ عامل
کاسیاست ترشح بزاق و کبد و کلتین و عمل
الیاف مجرای هاضمه را متزاید میسازد قدر
شربتش نیم کنده تا ۴ کنده است کاغذ ارسیکی
در محلول ۱۰ اکنده از سینات دو سود ۳ م اب

مقطره یک ورق کاغذ سفید را بپیچیده را اخشا بنده
پس از خشک شدن بلکه قسمت کرده بصورت سیگاران
بپیچید در ضیق النفس بکار برند **کافئین**
مادۀ عامل قهوه است مدر و در اوجاع عصبانی
وضیق النفس معمول و منظم نمایندۀ اعمال قلب است
قدر شربتش ۱ گندم تا ۵ نخود است **کافشا**
نباتی است که دهن ان مستعمل است **کافشۀ بری**
نباتی است که برگ و تخم ان را مفتح و ضد خوف الماء
و ملین نمایندۀ جراحات گفته اند **کافور**
در اب غیر محلول و در الکل اثر و اجسام دسمه و عرقها
محلول است مسکن و ضد تشنج و ضد عفونی و دافع
کرم و معرق و محلل و مضعف باه است و مسحوقش
از ۱ گندم تا ۱م است اب کافوری ۲ در ۱۰۰ و الکل
ان ۱۰۰ ا در ۹۰۰ و عرقش ۱۰۰ ا در ۳۹۰۰ و اثر اش ۱
در ۹ و دهنش ۵ در ۴۵ و سرکه اش ۵ ۲ در ۱۰۰

ودهنش

ودهنش ۲ در ۱ موم و ۹۰ پیه است **کاکنج**
که از انواع عروس در پودا نامند محلل و قاطع تب است
قدر شربت عصاره ان ۲ تا ۳ نخود و مسحوقش
۱ تا ۴م و شرابش ۳ تا ۴م مدر و ۱۲ قشا ۲م قاطع
تب است **کالادانا** قائم مقام جلب و قدر
شربت عصاره اش ۴ تا ۸ گندم و صبغ الکلی اش
۲ تا ۴ نخود است **کامالا** که بفارسی تبیل
نامند دافع حب القرع و قدر شربت مسحوقش
۱ تا ۲م نیم و صبغش یک جزء مسحوق در ۵ جزء الکل
۴ درجه ۲ تا ۴ نخود است **کان شالاکا**
قاطع تب و مقوی و مدر طمث است قدر شربتش
۲ تا ۴ نخود است **کاوا کاوا** قدر شربت
عصاره اش ۵ تا ۱۰ نخود است معرق و در حرقت
بول معمول است **کاهو** ملین و مسکن و منوم
کنابه محرک و نافع معده و در حرقت بول

وسوزنك معمول است مقدار عصاره اش ٥ تا ٥ نخود است
وجوشانده اش ٢ در ١٠٠ و سحوقش ١ تا ٤ م است
ومعجونش ٢ تا ٥ م است کراشوا — در الکل وآب
محلول و در آب قلیل الانحلال مادهٔ عامل ان اسپی
د میرمین داسپی رسپرمانین است ضد عفونی
و قاطع تب وقدر شربت عصارهٔ ان ٢ تا ٤ گندم است
و سحوقش ٤ تا ١٠ اکنده وصبغش در ٥ تا ١٠ نخود است
کباهو — ضد نزله وضد سوزنك است
قدر شربت بلسان ان ١ تا ٤ م است که در کپسول
ریخته یا حب میکنند کتیرا — ملطف و برای
ساختن بعضی لفا بیات بکار است کوچوله
— در فلج و وجع معده مزمن معمول است
قدر شربت عصارة الکلی اش نیم گندم تا ٢
گندم و سحوقش خمس گندم تا ٤ گندم و صبغش
٤ گندم تا ١٠ نخود است کحل — عبارت از دوای است

که در

که در چشم یا حقن میباشد کحل کلمد — کلمل سحوق
وقند سحوق از هر یك ٥ نخود افیون ١ نخود در ورم
ملتحمهٔ مزمن معمول است کدئین — منوم و مسکن
و قدر شربتش خمس گندم تا ١ گندم است کدو
— ملطف و مبرد و تخم ان بمقدار زیاد ان ام
دافع حب القرع است کوازت — قاطع است
استفراغ و بلغم را و ضد تشنج و قابض و محرك و برای
درد دندان نافع است قدر شربت ٥ تا ١٠ نخود است
کرکلهن — ملطف و مقوی و برای سرفه
نافع است مطبوخش در ١٠ است کرالین —
محلول ٢ در ١٠٠ ان ضد عفونی است کرباز تا
د مونیال قدر شربتش خمس گندم تا ١ گندم
و مانند کچ بین است کربنات د و بیموت
مانند سونترات د و بیموت است کربنات
د و پطاس محلل و ضد جرب و محلل مضات است

قدر شربتش ۲ تا ۵ گندم و در خارج محلول ۱ در ۱۰۰ آن
مستعمل است کربنات دو پلمب — در جرب و خنازیر
و استسقاء معمول قدر شربتش ۵ تا ۲۰ نخود است
کربنات دو شو — که بفارسی ر ر نامند
جاذب و دافع اسهال و ضد حموضت و قدر
شربتش ۵ نخود تا ۲م است کربنات دو فر
جدیدی غیر محلول و بسیار معمول است قدر شربتش
۱ تا ۵ نخود است کربنات دو کلسیم — مانند
کربنات دو شو است کربنات دو لتین —
قدر شربتش ۲ تا ۱۰ گندم و در نقرس نافع است
کربنات دو منگنز — قدر شربتش ۲ تا ۴
گندم مقوی و در رطنت است کربنات دو منیزی
— قدر شربتش ۵ نخود تا ۲م جاذب و ضد
حموضت است کربنات دو مونیاک — قدر
شربتش ۱ گندم تا ۱۰ نخود محرک و معرق قوی است
کرتن

کروتن کلرال — بیحس نماینده دماغ و منوم و
قدر شربتش ۱ گندم تا ۵ نخود است کرچك —
رجوع بروغن کرچك شود کرچك هندی
— مسهل بسیار شدید و دافع کرم و مصرف
قوی است قدر شربتش ۱ تا ۲ قطره و دلکش
۳ تا ۴ قطره است کرسنه — ضماد سحوق
تخم آن محلل است کرفس آبی — محرک و مدر
و جوشانده اش ۵ در ۱۰۰ است کرم رد و پل
تن — مسهل و معتدل و قدر شربتش ۴
تا ۱۰م در ۲۰م آب جوش است کرمس
محرک و معرق و مقی مخرج بلغم و قدر شربتش
۲ تا ۴ گندم است کرنبا — ریشه آن مدر
و قدر شربتش ۴م از مطبوخ ۲۰ در ۱۵۰۰ است
کره بر باره — رجوع به تباشیر ساخته شود
کریپ توپین — مانند رفین است —

کریکاپاپایا — مغذی و دافع کرم و قدر شربت
عصاره اش ۱ قاشق اش خوری و مقدار پاپائین
۳ تا ۸ گندم است گورین — قاطع تب و قدر شربتش
۱۰ گندم تا ۱۰ نخود است کسکارا امارگا — قدر
شربتش ۲۰ تا ۵ قطره است و در کوفت مستعمل است
کسکارا ساگرادا — مرخی و قدر شربتش ۱۰
تا ۲۰ قطره است کسکار بد — مقوی و محرک
و قاطع تب و استفراغ است قدر شربت سحوقش
۵ تا ۲۰ نخود و صبغش ۳،۲ تا ۲۰ نخود است و
جوشانده اش در ۱۰۰۰ است کشمش — برای
سرفه نافع است کشمش کولی — رجوع به
مویز شود کف الهره — نباتی است معطر
و دافع سرفه و جوشانده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ است
کفیر — شربتی است که در سوء هضم و نزله
معده معمول است کلدین — عبارت از محلول
پنبه

پنبه باروت در محلولی از الکل و اتر است ملصق و ضد
درد است کلرال — ضد عفونی و قدر شربتش ۲۲
و در خارج محلول ۵ در ۱۰۰۰ از آن معمول است ؛
کلرات دو پطاس — در اسکربوت و کروپ
و سیلان بزاق و مغی معمول است قدر شربتش
۱ گندم تا ۸ و ۲۰ نخود و در خارج محلول آن استعمال است
کلرات دو سود — مانند کلرات دو پطاس است
کلرال ئیدرات — مخدر و منوم و بیحس کننده
و ضد عفونی است و محلول آن ۵ نخود تا ۱م و
شربتش او در خارج محلول ۲ در ۲۰۰ از آن برای
شستشوی بد اند و در اماله معمول است کلروفرم
— بیهوش کننده و ضد تشنج و مسکن و قدر
شربتش ۵ تا ۲۰ نخو است کلرودین — ضد
عفونی و در قروحات سرطانی مستعمل است
کلرور ذرر — ضد کوفتی و محرق و قدر

شربتش ۱ تا ۱۰ میلی گرم است کلرورد وادنیتمون
— در عدم طمث و عسرت طمث بمقدار ۵ تا
تا ۱۰ میلی گرم مستعمل است کلرورد د سدیم —
ضد کوفتی و قدر شربتش خمس گندم تا نیم گندم است
کلرورد ثروان — مسهل شدید و در صرع
و خنازیر سودمند است قدر شربتش ۲ تا ۱۰ گندم است
کلرورد کسید دو سدیم — ۲۰ قطره از آن در ۲۰
آب ریخته حاصل ضد عفونی بکار برند کلرور
د نیتمون روغن انتیمون — محرق شدید است
کلرورد دبریم — قدر شربتش ۱ تا ۴ گندم است
و در خنازیر نافع است کلرورد و پطاسیم
— محلل و مسهل و قاطع تب است و قدر شربتش
۵ تا ۲۰ نخود است کلرورد و زنک — محرق است

خمیر کنکوان

کلرورد و زنک ۵ نخود آرد ۱۰ نخود کلرورد و سدیم

عبارت

عبارت از نمک طعام است کلرورد و دوشو — قدر
شربتش ۵ تا ۲۰ نخود مسهل و در خنازیر مستعمل است
کلرورد و فر جدیدی و قدر شربتش ۵ تا ۴ گندم است
کلرورد و کلسیم — رجوع به کلرورد وشوء
کلرورد و نیزیم — قدر شربتش ۲ تا ۴ و مدر
قنقرذات کلریدرات د وتری میتل امین —
در درد ما نیم مفصلی حاد بمقدار ۱ گندم تا ۵
نخود مستعمل است کلریدرات د وکینین —
مانند گنه گنه است کلریدرات دو من فین —
مانند مرفین و قدر شربتش خمس گندم تا ۱ گندم است
کلرپکات دمونیاک — محرق و مدر و معرق
و محلل و قاطع تب و قدر شربتش ۵ تا ۱۰ نخود است
کلرید رو فسفات دو شوء — مقوی
و در راشی تیسم نافع است قدر شربتش ۱ گندم
تا ۴ است کلشیسین — ماده عامل خانق

الکلب قدر شربتش ۴ تا ۵ بلی گرم است و در نقرس
و خنازیر مستعمل است کلم — در نزلهٔ مزمن شعب
قصبه و سل نافع است کلمل — رجوع به پرتوکلرور
دو مرکور شود کنجد — روغنی از آن استخراج
میکنند که مرخی است کندر — مسحوقش در
شرهٔ رده‌ی ... وحبنهٔ اش در روماتیسم نافع قدر
شربت مسحوقش ۵ نخود است کندش — گیاهیست
محرک و سمی که قدر شربتش ۲ تا ۴ گندم است کنترا
یرذا — مسحوق ریشهٔ آن بمقدار ۱۰ نخود محرک است
کندرانگو — قدر شربت مسحوق آن ۵ تا ۲۰
نخود و مطبوخش ۵ در ۱۰۰ و در سرطان مستعمل است
کنسیا — قدر شربت مسحوقش ۵ تا ۱۰ نخود و
عصاره‌اش ۱ تا ۲ نخود و صبغش ۱ تا ۴ گرم مقوی و
مسهل است کنکر — مدر کاسر الریاح شر...
کنکررد — مغز کنکر است و ملین است کنین

رجوع به

رجوع به بنگرین شود کوالتار — عبارت است از
قطران دخان سنگ و ضد عفونی است و در خارج
معمول است کوتو — مادهٔ عامل ادکرتین است محرک و نافع
معده و قدر شربت مسحوقش کوتوبین ۲ تا ۴ گرم
و صبغ کوتو ۴ تا ۱۰ قطره هر ساعت در اطفال ۵ تا ۲۰
تا ۲ ۳ قطره در اشخاص جوان کورار — سم بسیار
شدیدی است که جامد و سیاه است به محلول در
آب و چون به بدن رسد قوه حرکت اعصاب را زایل
نماید در صرع و داء الرقص استعمال شده ولی با خطر است
کوشو — مادهٔ عامل آن کوسین است جوشاندن
کلش ۲ تا ۵ گرم در ۵ گرم آب و سفوفش از ۱ گندم تا
۱۰ نخود است در دفع حب القرع بغایت سود
مند است ولی باید از خوردن نارنج احتراز نماید
کوکا — اجزاء مستعمله آن برگ و مادهٔ عامله‌اش
کوکائین است مسکن و مغذی و نافع معده و

قدر شربت سحوق برکش ۲۰ تا ۳۰ نخود و صبغ الکلی اش
۱ تا ۳ م اکبر و شرابش ۳ تا ۴ م جوشانده اش ۵ تا ۱۰ ادر
۱۰۰۰ است کوکائین — بیحس کننده و رافع
الوجع است مقدار آن برای ابدار ذالك زیر جلدی
نیم کندم تا ۲ کندم و در خارج محلل ۲ تا ۱۰ ادر ۱۰۰ آن استعمال است
کولا — مقوی و در اسهال مزمن معمول قدر شربت
عصاره الکلی اش ۱ تا ۲ م و سحوقش ۱ تا ۲۰ م است
کولبو — رجوع بجزر الحمام شود کولوسینز
ماده عامله حنظل است مسهل شدید و قدر شربتش
۲ تا ۴ سانتی کرم است کومیس — مایع شرابی است
که در آسیا با شیر مادیان ترش شده میسازند
در فرانسه انرا با مخلوطی از ۲ جزء شیر الاغ و یک جزء
شیر کاو ساخته و بعد با مایه خمیر بفرمان میاورند
قدر شربتش دو استیکان است که در بین غذا بدهند
کهربا — ضد تشنج و محرك ولی غیر معمول است

کبابه ثرا

کبابه ثراسا یونایرنا — مخرج بلغم و مدر خفیف و مطبوخش
۵ تا ۱۰ ادر ۱۰۰۰ است کینو — قابض و مقوی و قدر
شربتش ۱ کندم تا ۲۰ نخود است کینوئیدین —
مانند کنه کنه است کی نین — دافع نوبه و قاطع
تب و قدر شربتش ۱ تا ۴ کندم است کی نیمز — گنه گنه است
عصاره الکلی است که بواسطه املاح از پوست کنه
واستخراج ازان میشود قدر شربتش ۲۰ نخود است
قاطع تب و مقوی است

باب بیست و سیم در حرف کاف فارسی

کارانا — مقوی و در اسهال و اوجاع عصبی
نافع است عصاره الکلی اش ۱ کندم تا ۵ نخود است
و سحوقش ۲ تا ۱۰ نخود است کاوزبان —
معرق و مدر است جوشانده اش ۵ تا ۱۰ ادر
۱۰۰۰ است و عصاره اش ۵ تا ۲۰ نخود و شربتش
۲ تا ۱۰ م است کای کورد — قابض و قدر

وشربت مطبوخش ادر ۱۰۰۰ ا م وصبغش ادر ۱۰۰ الکل
۲ تا ۴ نخود است گوماتیل ـــ مسهل شدید و
نقرس نافع است قدر شربت مسحوقش اگندم تا ۱۰
نخود است گزنگبین ـــ مانند گز خوانساری است
گز خونساری ـــ مانند گز علیقی است گز علیقی
ـــ ملین و برای سرفه نافع است گشنیز ـــ
محلل و کاسر الریاح و نافع معده است جوشانده اش
ادر ۱۰۰ است گل آفتاب گردان ـــ معرق
شینلی است گل پر ـــ نباتی است محلل و
مطبوخش ۲ در ۱۰۰۰ است گل سرخ ـــ قابض
وجوشانده اش ۲ در ۱۰۰۰ است گل قند ـــ مرکب
گل سرخ مسحوق ۱ م گلاب ۲ م قند ۴ م مقوی قابض
برای ساختن حبوبات معمول است گل قند عسلی
ـــ گلسرخ ۲ م آب جوش ۱۲ م عسل ۱۲ م در فلاخ
گل لاله ـــ در حبات نائبه معمول وقدر شربت

عصارة

الکلی اش ۵ نخود و مسحوقش ۲ تا ۴ نخود است
گل نار فارسی ـــ قابض است گلی سبزرین ـــ در
دوسنطاریا و بول بندی نافع و در خارج برای
مرهم وغیره بسیار معمول است وقدر شربتش ۲ تا ۱۲ م
کند نا ـــ عبارت از تره است کنه کنه ـــ
رجوع به سولفات دوکنین شود کوتار شا
ـــ محلل و در بر زیادیس نافع است کوتار شا
۵ نخود گلو فرمه ۲ نخود گوگرد ـــ بمقدار زیاد
مسهل و بمقدار کم محرق و معرق است قدر شربتش
۱ م نیم تا ۳ م مسهل و ۱ تا ۲ نخود معرق است مرهم
۱ تا ۱۰ ان کشندهٔ حیوانات طفیلی در زه بدنی است
کیلاس ـــ مدر و جوشانده اش ادر ۱۰۰ است

باب بیست چهارم در حرف لام

لادن ـــ لادن صمغ درختی است و محلل است
لاکنات در هند ـــ قدر شربتش ۲ تا ۱۰

نخود در صرع نافع است لاکتات دو سود
مانند لاکتات دو منیزی است لاکتات دو شو
قدر شربتش ۱ گندم تا ۱۰ نخود است و در سوء هضم
نافع لاکتات دو فر — قدر شربتش ۲ گندم تا
۵ نخود و در کلرز مستعمل است لاکتات دو کینین
— مانند کنه کنه است لاکتات دو منیزی
مسهل و قدر شربتش ۶ تا ۱۲ ام است لاکتو فسفات
دو شو — مقوی و در راشی تیسم نافع قدر
شربتش ۱ گندم تا ۱ ام است لامی — مغزی است
که برای ساختن مرهم و شمع و غیره بکار است
لامی نو — چوبی است که بتدریجا از اثر مایعات
منتفخ شده ۴ تا ۱۶ برابر حجم اولش میشود چون
جذب ریم نکرده پس متعفن و فاسد نگشته
برای اتساع هر گونه معابر یا مجاری طبیعی
یا مصنوعی بکار میرود لانلین — مشتق

ازشحمات

از شحمات بدن گوسفند و مانند و از لین است
لبلاب — غیر معمول است لبلاب الفقاع
رجوع به دارک شود لبلاب الارض — برای
جراحات و سرفه نافع است قدر شربت جوشانده
ا در ۱۰۰۰ است ۶ تا ۱۲ ام و شربتش نیز همین مقدار است
لبلی انفلر — تنباکوی هندی — در ضیق
النفس و عسر النفس معمول قدر شربت صبغ ان
۵ تا ۱۰ نخود است لبتاندزن — قدر شربتش
۲ تا ۱ گندم مرخی و مقوی و مدر صفرا است لحیة
التیس — معرق و مقوی و مدر و جوشانده
۱۰ تا ۲۰ در ۱۰۰۰ است لسان الحمل — عبارت
از بارتنگ است لسان العصافیر — رجوع
به زبان گنجشک شود لسان الکلب —
مطبوخ ان مسکن است لسان الغزال —
قابض خفیف و جوشانده اش ۱۰ در ۱۰۰۰ است

لفاح — رجوع به بلادن شود لوپوتن —
محلل و مسکن و قدر شربت ۱۰ تا ۲۰ نخود است لودانم
ندبنق افیون ۴۰ م عسل ۱۲۰ م آب گرم ۶۰۰ م الکل ۹۰
درجه ۴۰ م مایه فقاع ۸ م ۲۰ نخودان دارای ۵ نخود
افیون تا ۱۰ آکندم عصارهٔ انست قدر شربتش ۱ تا
۱۰ قطره است لودانم (سیدنم) — افیون ۴۰
زعفران ۲۰ م دارچینی ۲ م میخک ۳ م شراب ۲۰۳۲ م
قوتش نصف لودانم دوشو میباشد قدر شربتش
۱ تا ۱۰ اقطر است لوز هندی — مقوی است
لوف الحیه محرک و مقوی و معرق و قاطع تب است
جوشانده اش ۲۰ در ۱۰۰۰ و سحوقش ۱ تا ۲۰ نخود است
لیریود مدرن — مقوی و محرک و معرق
و قدر شربت قشران ۱ تا ۴۰ نخود و صبغ الکلی آن
۲۰ نخود است لیتریا زتوس — نباتی است
که ریشهٔ آن قاطع تب و مطبوخش ۱ در ۱۵۰ است

لیکو

لیکوند — مدر و ضد روماتیسمی است و مخفف است
مطبوخش ۵ در ۱۰۰۰ ولی غیر معمول است لیموناد
— عبارت است از مایع ترش مزه که مبرد و مسهل
و قابض است لیموناد انگور فرنگی — شربت انگور
فرنگی ۲۰ م آب ۱۰۰ م است لیموناد شوره — اسید
ستریک ۱۰ نخود آب ۸۰ م شربت قند ۲۰ م لیموناد
طرطیر — شربت اسید طرطریک ۲۰ م آب ۱۸۰ م
لیموناد فسفر — اسید فسفریک ۱۰ نخود آب ۸۰ م
شربت قند ۲۰ م لیموناد لیموئی — شربت جوهر
لیمو ۲۰ م آب ۸۰ م لیموناد کازدار — شربت لیمو
اسین کازدار از یک قطر است لیموناد کوگردی —
اسید سولفوریک خالص ۱۰ نخود آب ۸۰ م شربت
قند ۲۰ م لیموناد کیلاس — شربت کیلاس ۲۰ م
آب ۸۰ م لیموناد متعارفی — ۲ جزء جوهر لیمو را
در ۲۰ م آب بریزند لیموناد مسهل جوهر لیمو ۴ م
:

نبید دوکر بنات دومنیزی ۳م اب ۶م شربت قند
۲م الکل نور پوست لیمو ۵ نخود با مقادیر مذکوره
لیموناد مسهلی ساخته میشود که در هر فطری ۲۰م
سیترات دومنیزی دارد لیموناد نارنج — شربت
جوهر لیمو ۲۰م اب ۸۰م لیمو — مبرد و قابض و ضد
عفونی و قدر شراب الکل نور پوست ان ۱ نخود تا
۲م و عصاره اش ۱۰۲ تا ۴۰۴ مثقال است

باب بیست پنجم در حرف میم

ماء الشعیر — رجوع به شود ماتره — مجرد و
برای هضم غذا نافع و بمقدار زیاد مقی و جوشانده اش
۲۰ در ۴۰ در ۱۰۰۰ است ماتیکو — قابض و سد
نماینده خون و برای سوزنک نافع است قدر
شربت دهن اصلی ۵ گندم تا ۵ نخود و جوشانده اش
۱۰ در ۱۰۰۰ است مارچوبه — مدر و مفتح
وجوشانده اش ۲۰ در ۱۰۰۰ و شربت ادر ۱ا است

مادریون

مادریون — مسهل و معرق و محرک است قدر
شربت مسحوقش ۱ تا ۵ گندم و جوشانده اش ادر
۱۰۰ است مازو — مسحوقش ا گندم تا ۱۰ نخود
و جوشانده اش ۲۰ در ۱۰۰۰ و قابض است مالت
— عبارت از جو نیش زده مدقوق است ۱۰
تا ۲۰ نخود ان در سوء هضم نافع است مامیثا
مطبوخ ۲۰ در ۱۰۰۰ ادیته اش در انات جلدی
و جرب نافع است مامیران — مسهل و خلط
ریشه اوراست قدر شربت عصاره ان ۵ گندم
تا ۵ نخود و مسحوق ریشه اش ۱ تا ۱۰ نخود است
مانا کا — مسحوق ریشه ان بمقدار ۳ نخود
در روماتیسم نافع است مان تل — دوای
موضعی وجع عصبانی و صداع است مان نیت
— ماده عامل شیرخشت است مسهل
و قدر شربتش ۲ تا ۴م مانیع دان سوباتر

بی کار ورد ورکوره نخود الکل ۸۰ درجه ۲۰ م آب
مقطر ۲۰۰ م قدر شربتش افاشق اش خوری ودر
کوفت نافع است مایع هفمن — رجوع به اثر
سولفوریک الکلی شود منا ترنزات دومیزی
مانند سیرات دوسین است میتل — رجوع
به بد در دوسینل شود مبتذل — منوم قوی
و بیحس کننده و قدر شربتش اکندم تا ۵ نخود است
محلب — جزء عطریات است محلول بیارزن
رجوع با سید ارسینو شود محلول بولر —
رجوع با سید ارسینو نمایند محموده —
عبادت از سقمونیات مرجان — سحوق
ان برای سفت دشوی دندان بکار است مرزن
نخوش — نباتی است که از محرک وضد
نزله و عطسه میاورد ولی اکنون غیر معمول است
مرزه — اسم فارسی سعتر است مرداسنک

برای

برای ساختن شمع بکار است مرفین — منوم
قوی و مسکن و قدر شربتش خمس کندم تا ا
کندم است مرق — مدر و جوشانده اش ۲۰ در
۱۰۰۰ است مرقش — عبارت از زاج سبز است
مرک ماهی دافع کرم حیوانات طفیلی ذره بینی
و در صرع نافع است قدر شربتش ا تا ۳ میلی گرم است
مرکورنال — (حشیشة العطارد) ملین و مسهل
و مطبوخش ۲۰ در ۱۰۰۰ است مرمکی — محرک
و مقوی و مدر طمث و قدر شربت سحوقش
۱۰ اکند تا ۲۰ نخود است و صبغش ا تا ۲۰ نخود
مرمر — رجوع به کربنات دوسوء شود مرهم
— مقوی و محرک است مرهم خاکستری —
رهم دبیقی ۲۰ پیه ۶۰ مرهم قطران —
پیه ۶۰ قطران خالص ۴۰ مرهم کافوری —
کافور ۶۰ موم سفید ۴۰ پیه ۱۰۸ مرهم کارهن

کل فرم ۴۲م پیه ۷۲م موم ۲۲م مرهم لیمونی — پیه و روغن
زیتون از هر یك ۸۰ ۲م زیبق الرق ۸ م اسید ستریك
استر مرهم مادرز — روغن زیتون ۲۰ م پیه و کره
و موم زرد و مردارسنك سحوق از هر یك ۱۰ م
فر ۲۵ م مواد و سمه را در ظرف سین ریخته و تا بسیده
نیم حرارت داده پس از آن مردارسنك را افزوده
تا تیره رنك شود بعد قیر را بر بزند مرهم ناپلی تن
یا مرهم زیبقی — زیبق فلزی ۱۰۰ م پیه ۹۰ م موم
سفید ۸ م مُشك — ضد تشنج قوی و قدر
شربتش ا بعد از تا ۵ نخود است مُشکطرامشیع —
مقوی و محرك و قاطع تب و مدر است و ضد
تشنج و در اختناق رحم و اسکربوت نافع قدر
شربتش ۲۰ تا ۴۰ نخود است مشمع دیاخیلن
صمغی — شمع ساده ۲۰ م موم زرد ۵ م
روغن زیتون ۱۰ م دهنت سفید ۲۰ م ترمان تین

۲۰ م انبق ۶ م لای ۲۰ م بادیجه و سکبینج از هر یك ۶ م
بر روی نوارهای چلوار کنند مشمع ساده —
مردارسنك و پیه و روغن زیتون از هر یك ۴۰۰ م
آب ۸۰۰ م مشمع سفیداب — سفیداب ۱۰ م
روغن زیتون و آب از هر یك ۲۰۰ م مشمع
صابون — شمع ساده ۴۰۰ م موم سفید ۲۰ م
صابون ملبی ۲۰۵ م مشمع بنفط — لای ۲۰ م
روغن زیتون ۸ م بازملیکم ۶ م موم زرد ۶ م
ذراریح سحوق ۲ م بر روی چلوار کشند مصطکی
— مقوی قابض و مهیج باه و در اسهال
و سلسلبول معمول قدر شربتش ۱ تا ۴ نخود است
معجون سبز — در اسهال معمول و قدر
شربتش ۵ نخود تا ۱۲ است مغنیسیا —
عبارت از اکسید دو منکر است مقل ازرق
— برای ساختن شمع دیاخیلن صمغی بکار است
:

ملینزی مُکلّس — ضد حموضت وضد حصات
و مسهل است قدر شربتش ٥ تا ١٠ نخود (ضد حموضت)
و ١٠ نخود تا ٢ م مسهل و ٥ تا ٤ م تریاق سم الفار است
قوزد — رجوع به اس شود مونس — دافع
کرم و قدر شربت سحوقش ٥ نخود تا ٢ م و مطبوخش
ا تا ٤ م مومر روغن جالینوسی — روغن
بادام شیرین ٨ م موم سفید ٢ م گلاب ٦ م موم
روغن لوداتمی — لوداتم (سید نمر) ٢ م موم
روغن جالینوسی ١٠ م مومیائی — در کوفتگی
استخوان نافع دانسته اند و دهنی از ان استخراج
میکنند که ضد تشنج است موز یا — نبات است
قابض و نافع معده و در اسهال و نفث الدم
و نزف الدم رحمی و قروحات جلدی و بواسیر
و سیلان و نمید استعمال شده قدر شربت عصاره اش
١٠ اگندم تا ٢ نخود است موزنج — کشند.

طیلی

طیلی دری است مینخک — محرک و مقوی و نافع
معده و طنت قدر شربت سحوقش (عرق) ان ٤ تا ١٢ م و
دهن فرارش ا تا ٢ قطره و جوشانده اش ادرن ١٠٠٠
و سحوقش ١ گندم تا ١٠ نخود برای درد دندان نافع است
مهر گیا — اسم فارسی او بیروج الصنم است ::
میعه سائله — ضد نفرس وضد سوزنک و محرک

باب بیست ششم در حرف نون

نائلین — قدر شربت ان تا نیم گندم و مانند
اکونین است نارسئین — مخدر و در وجع
عصبانی نافع قدر شربتش نیم گندم تا ٢ گندم است
نارکتین — مایه قلیائی افیون است که املاح
ان بمقدار خمس گندم تا نیم گندم منوم اند ولی
چندان معمول نیست نارنج — ضد تشنج و
مقوی است نافتالین — ضد عفونی و
مخرج بلغم و در زیر بادس نافع قدر شربتش ١
:

کندم تا ۱۰ نخود است ناًفتل — ضد عفونی و قدر
شربتش ا کندم تا ۱۰ نخود است نانخواه — مقوی
و کاسر الرّیاح و قدر شربت دهن ان ا تا ۱ قطره است
نا پرودن — (سوکنه الصّباغین) مسهل و مدر
استسقا است قدر شربت تخم ان ۲ تا ۴ دانه و شربتش
۸ تا ۱۰ م است نرگس — پیازش مسهل و مقی
و کلش ضد تشنج ولی غیر معمول است نشاسته
— مقوی و مغذی و ملین است نعناع فلفلی
— محرک و نافع معده و ضد تشنج است قدر
شربت الکلی ان ۱۰ تا ۲۰ م و عرقش ۲ تا ۱۰ قطره
و جوشانده اش ۱ در ۱۰۰۰ است نفت —
۱۰ تا ۲۰ قطره ان ضد تشنج (سیالارته) و دافع
کرم است و مالیدنش در کچلی نافع است نقره
— رجوع به ازنات در ژال شود نمک
طعام — محلل و ضد خنازیری و مسهل

و مقی

و مقی و دافع کرم و قاطع تب است اماله ۲۰ در
۱۰۰۰ ارش دافع کرم و ۲ تا ۴ م اش قاطع تب و ۳ تا
۱۲ م اش مسهل و یکمثقال نیم تا ۳ م اش مقی است
نمک فرنگی — رجوع به سولفات دو منیزی
کنید نمک فرنگی مصنوعی — رجوع به سولفات
دو سود شود نوشادر — رجوع به امونیاک
شود نی اسکوبین — مانند نادسین است
نیترین دو سد نمر — قدر شربتش ۲ تا
۴ کندم و در ضیق النفس مستعمل است نیترات
د میل — استنشاق ۴ تا ۱۰ قطره ان در غش
و صداع معمول است نیترو گلسیرین — ۲ تا
۳ قطره از محلول ۱ در ۱۰۰ ان ضد تشنج و ضد
اختناق و ضد وجع عصبانی است نی شکر
کو یا قاطع شیر است جوشانده اش ۲۰ در ۱۰۰۰ است
نیکو تین در کزاز و فلج مثانه استعمال شده است

قدر شربتش ۱ تا ۳ قطره است نیل — مادهٔ ملونه
که بمقدار ۱۰ نخود تا ۴۰م در صرع نافع است نیلوفر
— گل وسیلهٔ ان مضعف باه و مسکن ید و
جوشاندهٔ اش ۱ در ۱۰۰۰ و شربتش ۱ تا ۲۰م است

باب بیست هفتم در حرف واو

وازلین — محصول تقطیر نفت است چون فاسد
نشده و جلد را تحریک نمیکند بر پیه و سایر دهان
در ساختن مرهم وغیره ترجیح دارد والو بانات
دتریین — ضد تشنج و قدر شربتش ۱ تا
۶ میلی گرم است والو یانات دوزنک
ضد تشنج و در وجع عصبانی نافع قدر شربتش
۲ تا ۸ گندم است والو یانات دو سریم
بمقدار دو گندم در استفراغات حاده مستعمل است
والو بانات دوزن — قدر شربتش ۲ تا ۱۰
گندم و خاصیت تواپوتیکی ان مانند سنبل الطیب

واهن

واهن است والو بانات دو کافئین — در
سیاه سرفه معمول است والریانات دو کافئین ۲
نخود عرق ۴ ۲م شربت قهوه ۵م با قاشق اش خوری
یا قهوه خوری صبح و عصر بحسب سن مریض
بدهند والریانات دوکینین — قاطع تب
و ضد تشنج و در وجع عصبانی معمول است
قدر شربتش ۶ گندم تا ۵ نخود است والریانات
دموتیاک — ضد تشنج و در وجع عصبانی
نافع قدر شربتش ۱ گندم تا ۱۰ گندم است
وانیین — محرک و مقوی باه است سحوق شربتش
۱۰ تا ۲۰ نخود و شربتش ۱۰ نخود تا ۸۰م وصبغش
۱۰ نخود تا ۲۰م است واتیلین — مادهٔ عامل
وانیل است هردو قدر شربت سحوقش ۱۰
تا ۹ گندم است وراترین — در نقرس
و روماتیسم نافع است قدر شربت ان خمس

کندم تا نیم کندم است ورنترن — مقوی و محرك ۲
ون ترکوان — رجوع بپا لیر شود وی برهمز
پرهانی فلیمن — قابض و مدر و قدر شربت عصارهٔ
— ستانش ۵ ا نخود تا ۲ م است —

باب بیست و هشتم در حرف ها

هازبن — دلك روغن تخم ان در روماتیسم
دکوفتکی نافع است هاسلتا — عصر شیره ابن
نبات مسهل شدید و دافع کرم است هاماپیلیو
— ضد نواسیر و قاطع الدم است قدر
شربت عصارهٔ سیال ان ۶ م و عصارهٔ خشکش
ا تا ۲ کندم و صمغش ا تا ۲ قطر است هزار
چشان — مسهل و محمر و قدر شربت سحوق
ان ۵ تا ۱۰ نخود ولی کم معمول است هلبن —
دهن فرادراسن کمت در ای مخصوص سکرب
زار کوتر و قدر شربتش نیم کندم تا ۲ کندم است

هلیون

هلیون — عبارت از مارچوبه است هلبوبن
بری — مدر خفیف و مطبوخش ۲ در ۲۰۰ است
هلیله — بر سه قسم است زرد و سیاه و کابلی و
هر سه قسم مسهلند هنو کلوبین — قدر
شربتش ۵ نخود تا ۲ م است همید سموس
— مقوی و مدر و معرق و جوشاندهٔ اش
۵ تا ۱۰ در ۱۰۰ است هوامان رپا — نبات
بسیار معطری است که جوشاندهٔ اش ۲۵
در ۱۰۰۰ ان معرق و مدر و بزاق و قاطع
تب است در فزانه در نزله و ورم شعب
و نفث الدم خفیف مستعمل است هوایك
بارن — در امراض جلدی معمول قدر
شربتش ا تا ۵ کندم است هوفاریقون
— محرك و دافع کرم و ملتئم نمایندهٔ
جراحات است و قدر شربتش ۲ در ۱۰۰ است

هوماتزبین ــــ حدقه را متسع کرده و مقدار ش
اکند ۲ در ۲ م است هیپ ــــ یحس نماید
کند و سوم و قدر شربتش ۱ اکندم است
هیپو سولفیت د و سود ــــ ضد عفونی
و در امراض جلدی مستعمل است قدر شربتش ۵
نخود تا ۱م است هیپوفسفیت د و سود
در سیل نافع و قدر شربتش ۵ تا ۱۰ نخود است
هیپوفسفیت د و شوره ــــ مقوی و در
داء [illegible] معمول قدر شربتش ۲ تا ۱۰ اکندم است
هیپوکلریت د و شوره ــــ ضد عفونی است
هیپوکلریت د و سود ــــ ضد عفونی
و قدر شربتش ۵ تا ۱۰ نخود است هیدرارژیر
مدر و قدر شربتش ۲ تا ۱۰ کندم است هید
رارت د و لنین در حصاد فران [illegible] تا
تا ۳ کندم است و مستعمل است هیدرارت دو
مبزی

مبزی مانند عبرات مکلس است هیدرات ش
ــــ در حیثا و امراض مجاری بول نافع قدر شربت
عصاره ۳ تا [illegible] نخود و شربت ۳ م و سفوفش
۱۰ نخود و مطبوخش ۲ م در مقدار کافی آب است
هیدروکوتیل ــــ در امراض جلدی معمول
و قدر شربتش ۱ اکندم تا ۵ نخود است هیل
ــــ رجوع بقاقله شود هیوسیامین ــــ
در ثه قلبا [illegible] و قدر شربتش ۲ تا ۱۰ [illegible] است
باب بیست و نهم در حرف یا
یاس عصاره ازان ترتیب بدهند که قاطع
تب است یاسمن بری ــــ معرق و مدر
و عصاره اش ۱ تا ۲ نخود و جوشانده اش
۲ در ۱۰۰۰ است و شربتش ۲ تا ۲ م است
یبروح الصنم ــــ نباتی است که سفوف
ان مسکن کننده است مسکن محلل و مصرف و ضد

خناذیری است قدر شربتش خمس گندم تا ا گندم است
یدات دو بطاس ـــ مانند کلرات دو
بطاس است یدات دو سود ـــ ضد عفونی
و در کرات و خناذیر نافع است قدر شربتش
۲ تا ۴ گندم و مسحوقش برای پاشیدن بر جراحات
و قروحات مستعمل است یدل ـــ ضد
عفونی و قدر شربتش ۲ تا ۲ گندم است مرهم
بلک در ۱۰ اواز لین ان در دمل با زد نافع است
یدیر د بنل ـــ در ضیق النفس معمول و مقدارش
۱۰ تا ۱۵ قطره است که باید استنشاق نمود یدور
دو بطاس سیم ـــ محلل و در ضیق النفس
دکوفت معمول قدر شربت ان ۱۰ گندم تا ۲۲ است
ید ور دو پلمب ـــ ضد خناذیری و محلل
و قدر شربتش ۴ تا ۲ گندم است ید ور دو زرنیخ
در کمی اموینال (؟) محلول است و در وجع معده

وکوفت

دکوفت استعمال شده قدر شربتش خمس گندم تا ۳ است
ید ور در سنیک ـــ در جرب کادو نو بر معمول
قدر شربتش ۵ تا ۱۰ اسلی کرم و مرهمش ا گندم در
۲ نخود پیه است ید ور دو بریم ـــ ضد
خناذیری و قدر شربتش ۲ گندم است ید ور
دو زنک ـــ بواسطه خواص سمی و سفی اش در خارج
معمول است مقدارش ۶ تا ۲ نخود است که مرهم
سیماب ید ور دو بید سیم ـــ مانند بد ور
دو بطاس و در خناق صدری نیز مستعمل است
ید ور دو سوفر ـــ در جرب و خناذیر
و شعثه معمول قدر شربتش ا نخود است
ید ور دو فر ـــ مقوی و ضد خناذیری
و محلل است قدر شربتش ۲ گندم تا ۵ نخود است
ید ور دو فراد کنیس ـــ ضد خناذیر و
و کلرزی و قاطع تب و قدر شربتش ا تا ۱۰

کندم است یُدور دو کلسیوم ــــ یعنی دکلل
وقدر شربتش ۲ تا ۴ کندم است یُدور دو کلسیم
ــــ ضد خنازیری وسِل قدر شربتش ۱ کندم
تا ۵ نخود ورهمش ۱ نخود در ۴۲ م پیه است ÷
یُدور دولتین ــــ مانند یدور دو پطا
وقدر شربتش ۵ تا ۱۰ نخود است یُدور دو نکر
ــــ مانند یدور دو فراست یُدور زینک
ــــ ضد خنازیری قسمی از آن محلول و قسم
دیگر غیر محلول است قدر شربت محلول از ۱
کندم تا ۱۰ نخود و غیر محلولش ۵ نخود تا ۱ م است
یُدور دو مونیم ــــ در خنازیری وکوفت
وآفات جلدی معمول است قدر شربتش ۲
کندم تا ۱۰ نخود است یُد ید از شربت دو
یُدور دو پطاسیم ــــ قدر شربتش
۱ تا ۲ کندم و در کوفت بغایت نافع است

خاتمه

کاکتین در رماتل دوای تازه است که در این
روزها در روزنامهای طبی فرنکستان
خوانده ام کاکتین ــــ کاکتین را از نباتی که در
امریکا میروید استخراج میکنند مقوی قلب
و در امراض قلبی نافع است دی رماتل ــــ
عبارت از کالات دو سیموت است غبار
زرد رنگی است که مانند یدوفرم ضد عفونی
ولی بد بو نیست

تمت الکتاب بعون الملک الوهاب بید اقل الکتاب
والطلاب عبد الحسین بن محمد حسن الله قزوینی
تاریخ بیست سوم ۲۳ شهر جمادی الاولی سنه ۱۳۲۸
ثمان وعشرین وثلثمائة بعد الالف من الهجرة
مطابق ۹ مارچ ماه فرانسه سنه هزار و نهصد و ده مسیحی ۱۹۱۰